

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΤΟΥ Ν.4172/2013 ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ
ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ Ν.2238/1994 ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 2012-2016**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΑΖΑΡΖΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 2018

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Διοίκηση Τεχνολογία και Ποιότητα

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Το Φορολογικό Καθεστώς της Ελλάδος. Παράθεση του
Ν.4172/2013 και Συγκρισή του με τον Ν.2238/1994
Αναφορικά με την Φορολογία Φυσικών Προσώπων την
Πενταετία 2012-2016**

**Όνομα Φοιτητή
Στεφόπουλος Χρήστος**

**Επιβλέπων Καθηγητής
Γεωργία Παζαρζή**

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Διοίκηση Τεχνολογία και Ποιότητα από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ιανουάριος 2018

Ευχαριστίες

Για την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας, ευχαριστώ θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια του Ανοικτου Πανεπιστημίου Κύπρου Κυρία Παζαρζή Γεωργία για την καθοδήγηση, υποστήριξη και κατανόηση της.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτελεί το φορολογικό καθεστώς που εφαρμόζεται στην Ελληνική Επικράτεια και διαμορφώνει την οικονομική πραγματικότητα της χώρας την τελευταία πενταετία. Επισημαίνονται οι διαφορές, των δύο νομοθετημάτων, του νέου νόμου 4172/2013 που έχει εφαρμογή από 01/01/2014 και του προγενέστερου νόμου 2238/1994 ο οποίος είχε ισχύ για σχεδόν δύο δεκαετίες.

Η μεταπτυχιακή διατριβή ολοκληρώνεται σε δεκαεπτά κεφάλαια. Στο δεύτερο κεφάλαιο επιχειρείται μια πρώτη εισαγωγή της έννοιας του φορου, των ειδών του φόρου καθώς και οι βασικές αρχές του. Στο τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο, γίνεται αναφορά στις γενικές διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος των νόμων 2238/1994 και του 4172/2013 αντίστοιχα, ενώ στο πέμπτο σημειώνοντας οι σημαντικότερες διαφορές τους. Στα κεφάλαια έξι και επτά παρουσιάζονται οι φορολογικοί συντελεστές των δύο νόμων και στο όγδοο κεφάλαιο γίνεται η σύγκριση αυτών. Στο κεφάλαιο εννιά, δεκα, δώδεκα και δεκατρία παρουσιάζονται άρθρα του ν.4172/13 σχετικά με το εισόδημα από μισθωτή εργασία και τις συντάξεις, το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα, το κεφάλαιο και την υπεραξία από μεταβίβαση κεφαλαίου. Ενδιάμεσα στο άρθρο έντεκα γίνεται αναφορά στον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας εισοδήματος ενώ στα κεφάλαια δεκατέσσερα και δεκεπέντα παρουσιάζονται θέματα σχετικά με τη προκαταβολή του φόρου εισοδήματος του ν.4172/13 και της εισφοράς αλληλεγγύης του ν.3986/11. Στο δεκατοέκτο κεφάλαιο και για την καλύτερη προσέγγιση των προαναφερομένων, παρουσιάζονται παραδείγματα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων για την χρήση του 2012 και για το φορολογικό έτος 2016. Τέλος αναγράφονται συμπεράσματα και προτάσεις.

SUMMARY

The object of this work is the tax regime applicable to Greek territory and forms the economic reality of the country in the last five years. Marked the differences of the two pieces of legislation, the new law 4172/2013, applicable since 01/01/2014 and the earlier law 2238/1994 that had power for almost two decades.

This work has been completed in seventeen chapters. The second chapter is a first introduction of the concept of the tax, the tax items and the underlying principles. In the third and fourth chapter of this paper, reference is made to the general provisions of the income tax laws 2238/1994 and 4172/2013 respectively, while in the fifth chapter recording their differences. In chapter nine, ten, twelve thirteen there are presented articles of tax law 4172 /20 13 on income from employment and pensions, profit from business, capital and goodwill from capital transfer. Chapter eleven refers to the alternative method of calculating the minimum income tax while in chapters fourteen and fifteen there are presented topics on the advance payment of income tax of law 4172 / 13 and the solidarity levy of the law 3986 / 11. In chapter sixteen for a better approach of the above, there are presented examples of personal income tax for year 2012 and year 2016. Finally there are given conclusions and suggestions.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Εισαγωγή	1
Κεφάλαιο 2: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	3
2.1 Η Έννοια Του Φόρου	3
2.2 Τα Είδη Των Φόρων	4
2.3 Βασικές Αρχές Φορολογικού Δικαίου	5
Κεφάλαιο 3: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν. 2238/1994	8
3.1 Άρθρο 1 - Αντικείμενο Του Φόρου	8
3.2 Άρθρο 2 - Υποκείμενο Του Φόρου	8
3.3 Άρθρο 3 - Χρόνος Επιβολής Του Φόρου	9
3.4 Άρθρο 4 - Εισόδημα Και Εξεύρεσή Του	9
3.5 Άρθρο 7 - Πρόσωπα Που Θεωρείται Ότι Βαρύνουν Τους Φορολογούμενους	10
Κεφάλαιο 4: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν. 4172/2013	13
4.1 Άρθρο 1- Πεδίο Εφαρμογής	13
4.2 Άρθρο 2 – Ορισμοί	13
4.3 Άρθρο 3 - Υποκείμενα Του Φόρου	14
4.4 Άρθρο 4 - Φορολογική Κατοικία	15
4.5 Άρθρο 5 - Εισόδημα Που Προκύπτει Στην Ημεδαπή	15
4.6 Άρθρο 7 - Φορολογητέο Εισόδημα	15
4.7 Άρθρο 8 - Φορολογικό Έτος	17
4.8 Άρθρο 9 - Πίστωση Φόρου Αλλοδαπής	18
4.9 Άρθρο 10 - Αντικείμενο Του Φόρου Εισοδήματος Των Φυσικών Προσώπων	18
4.10 Άρθρο 11 - Εξαρτώμενα Μέλη	18
Κεφάλαιο 5: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν. 2238/1994 & Ν. 4172/2013	21
ΣΥΓΚΡΙΣΗ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ-ΑΛΛΑΓΕΣ	
5.1 Σημαντικότερες Διαφορές Κατά Άρθρο Των Δύο Νομοθετημάτων	21

Κεφάλαιο 6: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ Ν. 2238/1994	23
6.1 Άρθρο 9 - Υπολογισμός Και Καταβολή Του Φόρου	23
Κεφάλαιο 7: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ Ν. 4172/2013	30
7.1 Άρθρο 15- Φορολογικός Συντελεστής	30
Εισόδημα Από Μισθωτή Εργασία και Συντάξεις	
7.2 Άρθρο 29 - Φορολογικός Συντελεστής	32
Κέρδη Από Επιχειρηματική Δραστηριότητα	
7.3 Άρθρο 40 - Φορολογικός Συντελεστής	33
Εισόδημα Από Κεφάλαιο	
7.4 Άρθρο 43 - Φορολογικός Συντελεστής	34
Εισόδημα Από Υπεραξία Μεταβίβασης Κεφαλαίου	
Κεφάλαιο 8: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ	35
Ν. 2238/1994 & Ν. 4172/2013 ΣΥΓΚΡΙΣΗ	
8.1 Σύγκριση Φορολογικών Συντελεστών Των Δύο Νομοθετημάτων	35
Κεφάλαιο 9: ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ	39
Ν. 4172/2013	
9.1 Άρθρο 12 - Εισόδημα Από Μισθωτή Εργασία Και Συντάξεις	39
9.2 Άρθρο 13 - Παροχές Σε Είδος	41
9.3 Άρθρο 14 - Απαλλαγές Εισοδήματος Από Μισθωτή Εργασία Και Συντάξεις	41
9.4 Άρθρο 16 - Μείωση Φόρου Εισοδήματος	42
9.5 Λοιπά Άρθρα Του Κεφαλαίου "Εισόδημα Από Μισθωτή Εργασία Και Συντάξεις"	43
Κεφάλαιο 10: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	43
Ν. 4172/2013	
10.1 Άρθρο 21 - Κέρδη Από Επιχειρηματική Δραστηριότητα	43
10.2 Άρθρο 22 - Εκπιπτόμενες Επιχειρηματικές Δαπάνες	44
10.3 Άρθρο 23 - Μη Εκπιπτόμενες Επιχειρηματικές Δαπάνες	44

10.4 Άρθρο 27 - Μεταφορά Ζημιών	48
10.5 Άρθρο 28 - Μέθοδος Προσδιορισμού Εσόδων	49

Κεφάλαιο 11: ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ Ν. 4172/2013	50
---	-----------

11.1 Άρθρο 30 - Εναλλακτικός Τρόπος Υπολογισμού Της Ελάχιστης Φορολογίας	50
11.2 Άρθρο 31 - Αντικειμενικές Δαπάνες Και Υπηρεσίες	51
11.3 Άρθρο 32,33,34 - Δαπάνες Απόκτησης Περιουσιακών Στοιχείων Μη Εφαρμογή Αντικειμενικών Δαπανών & Υπηρεσιών Διαφορά Εισοδήματος & Υπολογισμός Του Φόρου Αυτής	51

Κεφάλαιο 12: ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ν. 4172/2013	55
--	-----------

12.1 Εισαγωγή – Σημείωση	55
12.2 Άρθρο 35 - Εισόδημα Από Κεφάλαιο	55
12.3 Άρθρο 36 – Μερίσματα	55
12.4 Άρθρο 37 – Τόκοι	56
12.5 Άρθρο 38 – Δικαιώματα	56
12.6 Άρθρο 39 - Εισόδημα Από Ακίνητη Περιουσία	56

Κεφάλαιο 13: ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ν. 4172/2013	58
--	-----------

13.1 Άρθρο 41 - Μεταβίβαση Ακίνητης Περιουσίας	58
13.2 Άρθρο 42 - Μεταβίβαση Τίτλων	59

Κεφάλαιο 14: ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ Ν. 4172/2013	60
---	-----------

14.1 Εισαγωγή – Σημείωση	60
--------------------------	----

Κεφάλαιο 15: ΕΙΔΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ Ν. 3986/2011	61
---	-----------

15.1 Άρθρο 29- Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης Στα Φυσικά Πρόσωπα	61
--	----

Κεφάλαιο 16: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ	64
ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΕ ΤΟΝ Ν. 2238/1994 ΚΑΙ Ν. 4172/2013	
16.1 Παραδείγματα - Εκκαθάριση Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων με Μισθωτή Εργασία	64
16.2 Παράδειγμα - Εκκαθάριση Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων με Επιχειρηματική Δραστηριότητα	68
16.3 Παράδειγμα - Εκκαθάριση Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων με Μισθωτή Εργασία και Επιχειρηματική Δραστηριότητα	70
16.4 Παράδειγμα - Εκκαθάριση Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων με Τεκμαρτό Εισόδημα	72
16.5 Παράδειγμα - Εκκαθάριση Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων με Εισόδημα από Ακίνητη Περιουσία	77
16.6 Παράδειγμα - Εκκαθάριση φόρου με Πραγματικά Δεδομένα	79
Κεφάλαιο 17: ΕΠΙΛΟΓΟΣ -ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	87
Βιβλιογραφία	89
Νόμοι - ΠΟΛ	91

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγή

Η φορολογία εισοδήματος και ειδικότερα η φορολογία των φυσικών προσώπων, μαρτυρά την οικονομική πολιτική και τις προθέσεις της εκάστοτε κυβέρνησης, τον βαθμό κοινωνικής ευαισθησίας της, αποτυπώνει την δημοσιονομική κατάσταση του κράτους, και γενικά αποκαλύπτει τον βαθμό ευημερίας των πολιτών της.

Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής αποτελεί η σύγκριση μεταξύ δύο σημαντικότερων νόμων του Ελληνικού κράτους, του ν. 2238/1994 ο οποίος είχε εφαρμογή επί σειρά ετών στην νομοθεσία της χώρας και του νεότερου ν. 4172/2013 ο οποίος είναι σε ισχύ από 01/01/2014. Μέσα από την παράθεση των δύο νομοθετημάτων προκύπτουν οι σημαντικότερες αλλαγές που έχουν επέλθει στην φορολογία των φυσικών προσώπων και οι οποίες εφαρμόζονται στον νέο Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Αναλύονται και ερμηνεύονται τα νέα δεδομένα αλλά και νέες έννοιες και διατάξεις ώστε να είναι ευκολότερες και ποιο κατανοητές οι συνέπειες της φορολογικής μεταρρύθμισης που έχουν επέλθει στο ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της χώρας. Παρουσιάζονται επίσης παραδείγματα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων για την χρήση του 2012 και του φορολογικού έτους 2016, χρονιά κατά την οποία εφαρμόζεται ο νέος νόμος και μέσω των οποίων προκύπτει η επιβάρυνση των φυσικών προσώπων αναλόγως του ύψους και της κατηγορίας των εισοδημάτων που αυτοί αποκτούν.

Εν κατακλείδι η οικονομική κρίση και η επιβολή των μνημονίων στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια απαιτεί, την υιοθέτηση ενός φορολογικού συστήματος το

οποίο θα οδηγήσει τη χώρα στην έξοδο από την κρίση με σκοπό την επιστροφή σε ρυθμούς ανάπτυξης. Η παρούσα μελέτη συμβάλλει στην κατανόηση του φορολογικού συστήματος μέσω της συγκρισης των δύο νόμων .

Κεφάλαιο 2

Εισαγωγική Έννοια του φόρου

2.1 Η Έννοια Του Φόρου

Ως φόρο οριοθετούμε «κάθε δημοσίας φύσεως αξίωση της πολιτείας έναντι του φορολογούμενου, προς τον σκοπό της ικανοποίησης των γενικών αναγκών και κρατικών σκοπών». (Κοντός-Μάναλής Λεονάρδος 2002 : 25).

Ένας δεύτερος ποιο κλασσικός ορισμός της έννοιας του φόρου διατυπώθηκε από τον G. Jeze, έγινε δε αποδεκτός και από την Ελληνική επιστήμονική κοινότητα και σύμφωνα με αυτόν « ο φόρος αποτελεί άμεση και οριστική παροχή των ιδιωτών προς τη δημόσια εξουσία, που είναι αναγκαία για την κάλυψη των δημοσίων βαρών.» (Φινοκαλιώτης Κωνσταντίνος 2005 : 2)

Κατά συνέπεια με βάση τους παραπάνω ορισμούς διακρίνουμε τα συστατικά στοιχεία του φόρου:

- Άμεση χρηματική παροχή των ιδιωτών στο κράτος.
- Αναγκαστική παροχή της εισφοράς.
- Έλλειψη ανταλλάγματος από την πλευρά του κράτους - Μονομερής παροχή.
- Πραγματοποίηση κρατικών στόχων.
- Εργαλείο άσκησης οικονομικοκοινωνικής πολιτικής και πραγματοποίηση κρατικών στόχων.

2.2 Τα Είδη Των Φόρων

Υπάρχει ποικιλία κριτηρίων που οδηγούν στην διάκριση των φόρων όπως η φορολογητέα ύλη, ο τρόπος υπολογισμού της φορολογικής υποχρέωσης ή ο τρόπος προσδιορισμού της φορολογικής βάσης. Αναλόγως λοιπόν του κριτηρίου οι φόροι διακρίνονται σε άμεσους και έμμεσους, σε πραγματικούς και προσωπικούς, σε ειδικούς φόρους και φόρους κατ' αξία , σε αναλογικούς και προοδευτικούς φόρους , καθώς και σε φόρους εισοδήματος , περιουσίας και δαπάνης ή κατανάλωσης. Αναλυτικότερα:

- Άμεσοι και έμμεσοι φόροι

Άμεσοι είναι οι φόροι που επιβαρύνουν τον ίδιο τον φορολογούμενο με συνέπεια στο ίδιο πρόσωπο να υπάρχουν οι ιδιότητες τόσο του υποκείμενου στο φόρο όσο και του καταβάλλοντος τον φόρο. Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των άμεσων φόρων είναι ότι είναι ποιο δικαιοί, έχουν σταθερή απόδοση, το κόστος είσπραξης τους είναι μικρό, ενώ οι φορολογούμενοι γνωρίζουν ακριβώς το ποσό του φόρου .

Έμμεσοι φόροι είναι οι φόροι που επιβάλλονται επί του αντικειμένου του φόρου, και δεν εξαρτώνται από την φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου. Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των έμμεσων φόρων είναι ότι εισπράττονται εύκολα έχουν μεγάλη απόδοση είναι εύκολη η καταβολή τους και είναι δύσκολη η φοροδιαφυγή.

- Πραγματικοί και προσωπικοί φόροι

Πραγματικοί είναι οι φόροι οι οποίοι για τον υπολογισμό τους δεν λαμβάνεται υπόψη κανένα προσωπικό στοιχείο του υποκείμενου στο φόρο.

Στους προσωπικούς φόρους αντίθετα, όπως για παράδειγμα ο φόρος εισοδήματος, για τον υπολογισμό τους πρέπει να υπολογισθεί και να εκπέσει από τον φόρο ένα ποσοστό δαπανών που έχει πραγματοποιήσει ο φορολογούμενος καθώς και να λειφθεί υπόψη η προσωπική και οικογενειακή του κατάσταση.

- Ειδικοί φόροι και φόροι επί της αξίας

Όταν ο φόρος επιβάλλεται βάσει άλλων στοιχείων και όχι της αξίας του αντικειμένου της φορολογίας, αυτός αποτελεί ειδικό φόρο. Οι συνηθέστερες

μονάδες μέτρησης για την επιβολή ειδικευμένου φόρου είναι το βάρος και ο όγκος του αντικειμένου της φορολογίας.

Ο φόρος επί της αξίας επιβάλλεται επί της πραγματικής αξίας του αντικειμένου της φορολογίας.

- Αναλογικοί και προοδευτικοί φόροι

Αναλογικός είναι ο φόρος του οποίου συντελεστής παραμένει ίδιος ανεξάρτητα του ύψους της φορολογικής ύλης.

Αντίθετα, αν ο φορολογικός συντελεστής αυξάνει παράλληλα με την αύξηση της φορολογητέας ύλης, ο φόρος καλείται προοδευτικός.

- Φόροι εισοδήματος - φόροι κατανάλωσης - φόροι περιουσίας

Φόρος εισοδήματος είναι ο πλέον γνωστός φόρος του Ελληνικού Κράτους και επιβάλλεται στο εισόδημα που αποκτούν οι φορολογούμενοι σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, συνήθως ενός ημερολογιακού έτους, και διακρίνεται σε φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

Με κριτήριο φορολογικής βάσης την δαπάνη που πραγματοποιείται για την αγορά διαφόρων αγαθών και υπηρεσιών, ο φόρος χαρακτηρίζεται ως φόρος κατανάλωσης. Οι φόροι κατανάλωσης διακρίνονται σε γενικούς φόρους δαπάνης και ειδικούς φόρους δαπάνης καθώς επιβάλλονται σε ορισμένα μόνο αγαθά και υπηρεσίες.

Ο φόρος περιουσίας, έχει ως φορολογική βάση την αξία των περιουσιακών στοιχείων των φορολογούμενων. Οι πλέον γνωστοί φόροι της συγκεκριμένης κατηγορίας είναι ο φόρος κατοχής και ο φόρος μεταβίβασης περιουσίας.

2.3 Βασικές Αρχές Φορολογικού Δικαίου

Την άσκηση φορολογικής εξουσίας από την πλευρά του κράτους διέπουν ορισμένοι κανόνες με σκοπό να αποφευχθούν φαινόμενα αυθαιρεσίας αλλά και για να λειτουργεί το φορολογικό σύστημα της χώρας με τον πλέον αποδοτικό τρόπο. Οι κυριότεροι εξ αυτών των κανόνων είναι οι παρακάτω:

-Η αρχή της νομιμότητας του φόρου

Πρόκειται για αρχή θεμελιώδους σημασίας για το φορολογικό δίκαιο και η οποία καθιερώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 78 του συντάγματος « Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο , που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα , το είδος της περιουσίας , τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους στις οποίες αναφέρεται ο φόρος» (Φινοκαλιώτης Κωνσταντίνος 2005: 148). Για να είναι λοιπόν νόμιμη η επιβολή και η είσπραξη ενός φόρου απαιτείται η ύπαρξη τυπικού νόμου.

-Η αρχή της βεβαιότητας του φόρου

Είναι συνδεδεμένη με την αρχή της νομιμότητας του φόρου και κατοχυρώνεται και αυτή με το άρθρο 78§1 του Συντάγματος. Η αρχή έχει σκοπό την όσο δυνατόν πιο σαφή και πλήρη διατύπωση των ουσιαστών στοιχείων του φόρου. Τα φορολογικά όργανα οφείλουν να εκδώσουν τις σχετικές πράξεις με την προβλεπόμενη του νόμου διαδικασία και να βεβαιώσουν το οφειλόμενο ποσό του φόρου με βάση τις σχετικές διατάξεις. (Φινοκαλιώτης Κωνσταντίνος 2005:148)

-Η αρχή της μη αναδρομικής ισχύος των φορολογικών νόμων

«Φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε.» (Άρθρο 78§2 του Συντάγματος). Η αρχή αυτή κρίνεται επιβεβλημένη ώστε να δημιουργηθεί αίσθημα ασφάλειας στους φορολογούμενους. Η αναδρομικότητα των φορολογικών νόμων δεν ισχύει όταν αποσκοπούν σε ρυθμίσεις ευνοικές προς τους πολίτες.

-Η αρχή της φορολογικής δικαιοσύνης

Η παραπάνω αρχή αναλύεται στην αρχή της καθολικότητας του φόρου και στη αρχή της φορολογικής ισότητας. Τα παραπάνω γίνονται συγκεκριμένα στο άρθρο 4§1,5 του Συντάγματος:

«Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου. » (Άρθρο 4§1 του Συντάγματος)

«Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους.» (Άρθρο 4§5 του Συντάγματος)

Το Σύνταγμα θεσμοθετεί διατάξεις απαγορεύοντας κάθε αυθαίρετη διάκριση, ευνοϊκή ή δυσμενή για ορισμένες κατηγορίες πολιτών που βιώνουν τις ίδιες οικονομικές συνθήκες αλλά και την όμοια μεταχείριση σε εκείνους τους πολίτες που βρίσκονται κάτω από διαφορετικές συνθήκες. Γενικότερα ο σκοπός της συγκεκριμένης αρχής είναι ο περιορισμός των οικονομικών ανισοτήτων και η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη παροχή βοήθειας σε οικονομικά ασθενείς ομάδες.

-Η αρχή της χρηστής διοίκησης

Αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων των φορολογουμένων και περιορίζει την άσκηση της φορολογικής εξουσίας . Η διοίκηση θα πρέπει να ενεργεί σύμφωνα με το περί δικαίου αίσθημα, ώστε κατά την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων να αποφεύγονται άδικες λύσεις.

Κεφάλαιο 3

Γενικές διατάξεις του

N.2238/1994

3.1 Άρθρο 1 – Αντικείμενο Του Φόρου

«Επιβάλλεται φόρος στο συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή και αποκτάται από κάθε φυσικό πρόσωπο για το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2. » (Άρθρο 1 ν.2238/94)

3.2 Άρθρο 2 - Υποκείμενο Του Φόρου

«1. Σε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημά του υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Σε φόρο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας του ή της συνήθους διαμονής του. Ως συνήθης θεωρείται η διαμονή στην Ελλάδα η οποία υπερβαίνει τις εκατόν ογδόντα τρεις ημέρες συνολικά μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος. Η διαμονή τεκμαίρεται ως συνήθης, εκτός αν ο φορολογούμενος αποδείξει διαφορετικά. » (Άρθρο 2§1 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 3943/2011).

3.3 Άρθρο 3 - Χρόνος Επιβολής Του Φόρου

«1. Ο φόρος επιβάλλεται σε κάθε οικονομικό έτος στο εισόδημα που αποκτάται μέσα στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος, κατά τις διακρίσεις που ορίζει αυτός ο νόμος. »

«2. Η χρονική διάρκεια του οικονομικού έτους αρχίζει από την 1 /1 και λήγει την 31 /12 του ίδιου ημερολογιακού έτους.» (Άρθρο 3 ν. 2238/1994)

3.4 Άρθρο 4 - Εισόδημα Και Εξεύρεσή του

«1. Εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος είναι το εισόδημα που προέρχεται από κάθε πηγή ύστερα από την αφαίρεση των δαπανών για την απόκτησή του, όπως αυτό προσδιορίζεται ειδικότερα στα άρθρα 20 έως 51. Ο φόρος αυτού του νόμου, τα πρόστιμα και οι πρόσθετοι φόροι δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση από το εισόδημα αυτό.» (Άρθρο 4§1 ν. 2238/1994)

«2. Το εισόδημα ανάλογα με την πηγή της προέλευσής του διακρίνεται κατά τις επόμενες κατηγορίες ως εξής:

A-B. Εισόδημα από ακίνητα.

Γ. Εισόδημα από κινητές αξίες.

Δ. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

E. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.

ΣΤ. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Z. Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών και από κάθε άλλη πηγή.» (Άρθρο 4§2 ν. 2238/1994).

«3. Για να βρεθεί το συνολικό εισόδημα, αθροίζονται τα επιμέρους εισοδήματα των κατηγοριών Α΄ έως Ζ΄ της προηγούμενης παραγράφου τα οποία αποκτώνται από κάθε φυσικό πρόσωπο είτε κατά το οικονομικό έτος το προηγούμενο από τη φορολογία, είτε κατά το ημερολογιακό ή διαχειριστικό ή γεωργικό έτος το οποίο έληξε μέσα στο προηγούμενο από τη φορολογία οικονομικό έτος. Κατά την άθροιση αυτή συμψηφίζονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των επιμέρους εισοδημάτων.

Ειδικά, το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις, που προκύπτει από βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) που τηρούνται επαρκώς και ακριβώς, αν δεν καλύπτεται με συμψηφισμό θετικού στοιχείου εισοδήματος άλλης πηγής, είτε γιατί δεν υπάρχει τέτοιο στοιχείο εισοδήματος είτε γιατί αυτό που υπάρχει είναι

ανεπαρκές, μεταφέρεται για να συμψηφισθεί ολόκληρο στην πρώτη περίπτωση ή κατά το υπόλοιπο αυτού στη δεύτερη, διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα οικονομικά έτη κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά, με την προϋπόθεση ότι κατά τα έτη αυτά τα βιβλία του υπόχρεου τηρούνται επαρκώς και ακριβώς.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και για το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις που προκύπτει από επαρκή και ακριβή βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το οποίο μεταφέρεται για να συμψηφισθεί διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα οικονομικά έτη.

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και για το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα. » (Άρθρο 4§3 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 3842/2010)

«4. Αρνητικό στοιχείο εισοδήματος από πηγή που βρίσκεται στην αλλοδαπή συμψηφίζεται μόνο με θετικά εισοδήματα του φορολογουμένου που προκύπτουν στην αλλοδαπή. » (Άρθρο 4§4 ν. 2238/1994)

3.5 Άρθρο 7 - Πρόσωπα Που Θεωρείται Ότι Βαρύνουν Τους Φορολογουμένους

«1. Θεωρείται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο:

α) Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογούμενο εισόδημα.

β) Τα ανήλικα άγαμα τέκνα.

γ) Τα ενήλικα άγαμα τέκνα τα οποία δεν έχουν υπερβεί το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού ή εξωτερικού, καθώς και εκείνα τα οποία παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης στο εσωτερικό.

Ειδικά, για τα τέκνα του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και για τα τέκνα που δεν σπουδάζουν, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θεωρούνται προστατευόμενα μέλη παρατείνεται μέχρι και δύο έτη, εφόσον κατά τα έτη αυτά είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.

δ) Τα άγαμα τέκνα τα οποία δεν υπάγονται στην προηγούμενη περίπτωση, εφόσον υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.

ε) Τα τέκνα που είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή τελούν σε κατάσταση χηρείας, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω

στ) Οι ανιόντες και των δύο συζύγων.

ζ) Οι αδελφοί και οι αδελφές και των δύο συζύγων που είναι άγαμοι ή διαζευγμένοι ή τελούν σε κατάσταση χηρείας, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω

η) Οι ανήλικοι ορφανοί από πατέρα και μητέρα, συγγενείς μέχρι τον τρίτο βαθμό οποιουδήποτε από τους συζύγους.» (Άρθρο 7§1 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4110/2013).

«2. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' έως η' της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι βαρύνουν τον φορολογούμενο εφόσον συνοικούν με αυτόν και το ετήσιο φορολογούμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό και απαλλασσόμενο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ ή το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ αν αυτά παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του πρώτου εδαφίου αυτής της παραγράφου στο όριο του εισοδήματος δεν λαμβάνονται υπόψη τα εισοδήματα που αποκτώνται από το δικαιούχο:

α) το τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά ή από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα σε πρόσωπα που είναι συγγενείς με αυτόν μέχρι το δεύτερο βαθμό εξ αίματος,

β) τα εισοδήματα των ανήλικων τέκνων, που κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 προστίθενται στο συνολικό εισόδημα του γονέα,

γ) έσοδα από διατροφή που καταβάλλεται στο ανήλικο με δικαστική απόφαση ή ύστερα από συμφωνία που καταρτίστηκε με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

και

δ) το εξωιδρυματικό επίδομα της περίπτωσης ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. και τα προνοϊακά επιδόματα που χορηγούνται σε άτομα με διάφορες αναπηρίες.

Δε θεωρείται ότι βαρύνει το φορολογούμενο αν ο ανήλικος αποκτά εισόδημα από εμπορικές ή γεωργικές επιχειρήσεις ή αμοιβές από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, ανεξάρτητα από το ποσό του εισοδήματος, εκτός αν το σχετικό

δικαίωμα περιήλθε στον ανήλικο από κληρονομιά. » (Άρθρο 7§2 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4211/2013)

Κεφάλαιο 4

Γενικές Διατάξεις του

N.4172/2013

4.1 Άρθρο 1 - Πεδίο Εφαρμογής

«1. Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) ρυθμίζει τη φορολογία του εισοδήματος:

- α) των φυσικών προσώπων,
- β) των νομικών προσώπων και των κάθε είδους νομικών οντοτήτων. »

«2. Ο Κ.Φ.Ε. ρυθμίζει τον τρόπο φορολόγησης για τις κατηγορίες εισοδημάτων, όπως ορίζονται στον Κ.Φ.Ε., καθώς και τον τρόπο απόδοσης των φόρων με την υποβολή της δήλωσης, την προκαταβολή του φόρου και την παρακράτησή του. » (άρθρο 1 ν. 4172/2013).

4.2 Άρθρο 2 - Ορισμοί

« Οι όροι που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του Κ.Φ.Ε. έχουν την έννοια που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, εκτός εάν ο Κ.Φ.Ε. ορίζει διαφορετικά.

Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται ως:

- α) «φορολογούμενος»: κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.,
- β) «πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα,
- γ) « νομικό πρόσωπο»: κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα,

δ) «νομική οντότητα»: κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα ή σωματείο ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου,

ε) «υπόχρεος σε παρακράτηση»: κάθε πρόσωπο που υποχρεούται σε παρακράτηση φόρου στην πηγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε.,

στ) «συγγενικό πρόσωπο»: ο/η σύζυγος και οι ανιόντες ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή,

ζ) «συνδεδεμένο πρόσωπο»: κάθε πρόσωπο, το οποίο συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα στη διοίκηση, τον έλεγχο ή το κεφάλαιο άλλου προσώπου, το οποίο είναι συγγενικό πρόσωπο ή με το οποίο συνδέεται. » (Άρθρο 3 ν.4172/13)

4.3 Άρθρο 3 - Υποκείμενα Του Φόρου

«1. Ο φορολογούμενος που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, ήτοι το παγκόσμιο εισόδημά του που αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος. Κατ' εξαίρεση ο φορολογούμενος που είναι αλλοδαπό προσωπικό των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α' 132), όπως ισχύει, υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα. »

«2. Ο φορολογούμενος που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην Ελλάδα και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος.» (άρθρο3 ν.4172/2013)

4.4 Άρθρο 4 - Φορολογική Κατοικία

«1. Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, εφόσον:

α) έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων ήτοι τους προσωπικούς ή οικονομικούς ή κοινωνικούς δεσμούς του ή

β) είναι προξενικός, διπλωματικός ή δημόσιος λειτουργός παρόμοιου καθεστώτος ή δημόσιος υπάλληλος που έχει την ελληνική ιθαγένεια και υπηρετεί στην αλλοδαπή.» (Άρθρο 4§1 ν. 4172/2013)

«2. Ένα φυσικό πρόσωπο που βρίσκεται στην Ελλάδα συνεχώς για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις εκατόν ογδόντα τρεις (183) ημέρες, συμπεριλαμβανομένων και σύντομων διαστημάτων παραμονής στο εξωτερικό, είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος από την πρώτη ημέρα παρουσίας του στην Ελλάδα. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση φυσικών προσώπων που βρίσκονται στην Ελλάδα αποκλειστικά για τουριστικούς, ιατρικούς, θεραπευτικούς ή παρόμοιους ιδιωτικούς σκοπούς και η παραμονή τους δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες εξήντα πέντε (365) ημέρες, συμπεριλαμβανομένων και σύντομων διαστημάτων παραμονής στο εξωτερικό. Η παρούσα παράγραφος δεν αποκλείει την εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.» (Άρθρο 4§2 ν. 4172/2013- κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4223/2013)

4.5 Άρθρο 5 - Εισόδημα Που Προκύπτει Στην Ημεδαπή

«1. Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή είναι κάθε εισόδημα πηγής Ελλάδας και ιδίως:

α) το εισόδημα από μισθωτή εργασία που ασκείται στην ημεδαπή, καθώς και το εισόδημα από μισθωτή εργασία που ασκείται στην αλλοδαπή και καταβάλλεται από το Ελληνικό Δημόσιο,

- β) το εισόδημα από συντάξεις που καταβάλλονται από το Ελληνικό Δημόσιο, από ημεδαπό κύριο και επικουρικό φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης, καθώς και από επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο στην Ελλάδα,
- γ) το εισόδημα από υπηρεσίες διοίκησης, συμβουλευτικές και τεχνικές που παρέχονται στην ημεδαπή, μέσω μόνιμης εγκατάστασης,
- δ) το εισόδημα από καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες που παρέχονται στην ημεδαπή,
- ε) το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκείται στην ημεδαπή μέσω μόνιμης εγκατάστασης,
- στ) το εισόδημα από τη μεταβίβαση παγίων περιουσιακών στοιχείων από αλλοδαπό που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην ημεδαπή,
- ζ) το εισόδημα από ακίνητη περιουσία και το εισόδημα από λοιπά δικαιώματα που προκύπτουν από την ακίνητη περιουσία, εφόσον τα ακίνητα βρίσκονται στην ημεδαπή,
- η) το εισόδημα από την πώληση ακίνητης περιουσίας, η οποία βρίσκεται στην ημεδαπή,
- θ) το εισόδημα από την πώληση ολόκληρης επιχείρησης, εταιρικών μεριδίων ή ποσοστών συμμετοχής, μετοχών, εισηγμένων ή μη ομολόγων και παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον η συναλλαγή πραγματοποιείται στην ημεδαπή ή οι παραπάνω τίτλοι έχουν εκδοθεί από ημεδαπή επιχείρηση,
- ι) το εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από νομικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική του κατοικία στην ημεδαπή,
- ια) το εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από τις νομικές οντότητες που έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην ημεδαπή,
- ιβ) το εισόδημα από τόκους καταβληθέντες ή πιστωθέντες που οφείλονται από φορολογικό κάτοικο Ελλάδας ή αλλοδαπής μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην ημεδαπή,
- ιγ) το εισόδημα από δικαιώματα που πιστώνεται ή καταβάλλεται από φορολογικό κάτοικο ημεδαπής ή αλλοδαπής μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην ημεδαπή. »(Άρθρο 5§1 ν. 4172/2013 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4387/2016)

«2 . Ως εισόδημα, που προκύπτει στην αλλοδαπή, νοείται κάθε εισόδημα που δεν προκύπτει στην ημεδαπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.»
(Άρθρο 5§2 ν. 4172/2013)

4.6 Άρθρο 7 - Φορολογητέο Εισόδημα

«1. Φορολογητέο εισόδημα είναι το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. από το ακαθάριστο εισόδημα. »

«2. Ο Κ.Φ.Ε. διακρίνει τις ακόλουθες κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων:

- α) εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις,
- β) εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα,
- γ) εισόδημα από κεφάλαιο και
- δ) εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου. »(άρθρο 7 ν.4172/13)

4.7 Άρθρο 8 - Φορολογικό Έτος

«1. Το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος. Για τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία το φορολογικό έτος μπορεί να λήγει στις 30 Ιουνίου. Σε καμία περίπτωση το φορολογικό έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. »

«3. Ο φόρος που επιβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος αφορά σε εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος. »

«4. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απέκτησε το δικαίωμα εισπραξής του. Κατ' εξαίρεση, για τις ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που εισπράττει καθυστερημένα ο δικαιούχος εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις σε φορολογικό έτος μεταγενέστερο, χρόνος απόκτησης του εν λόγω εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που εισπράττονται, εφόσον αναγράφονται διακεκριμένα στην ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο. »

«5. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος προβαίνει σε έναρξη ή παύση εργασιών ή δραστηριοτήτων στη διάρκεια του φορολογικού έτους, το πρώτο φορολογικό έτος λήγει στις 31 Δεκεμβρίου και το τελευταίο φορολογικό έτος αρχίζει την 1η

Ιανουαρίου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1.»
(Άρθρο 8§1, 3, 4, 5 του ν. 4172/2013)

4.8 Άρθρο 9 - Πίστωση Φόρου Αλλοδαπής

«1. Εάν κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους ένας φορολογούμενος που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα αποκτά εισόδημα στην αλλοδαπή, ο καταβλητέος φόρος εισοδήματος του εν λόγω φορολογούμενου, όσον αφορά στο εν λόγω εισόδημα, μειώνεται κατά το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για αυτό το εισόδημα. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.»

«2. Η μείωση του φόρου εισοδήματος που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα.» (άρθρο 9 ν.4172/13)

4.9 Άρθρο 10 - Αντικείμενο Του Φόρου Εισοδήματος Των Φυσικών Προσώπων

«Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων» είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετησίως στο εισόδημα που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα». (άρθρο 10 ν.4172/13).

4.10 Άρθρο 11 - Εξαρτώμενα Μέλη

«1. Ως «εξαρτώμενα μέλη» του φορολογούμενου, θεωρούνται:

α) ο (η) σύζυγος, εφόσον δεν έχει ίδια φορολογητέα εισοδήματα οποιασδήποτε πηγής,

β) άγαμα τέκνα, εφόσον:

- είναι ανήλικα έως 18 ετών ή

- είναι ενήλικα έως 25 ετών και φοιτούν σε σχολές ή σχολεία ή ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή

- είναι ενήλικα έως 25 ετών και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) ή υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους,

γ) τα παρακάτω φυσικά πρόσωπα με ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον 67%, εφόσον είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία:

- τέκνα του φορολογούμενου,

- αδελφοί και αδελφές των δύο συζύγων.

δ) ανιόντες,

ε) ανήλικα ορφανά από πατέρα και μητέρα που έχουν έως τρίτου βαθμού συγγένεια με το φορολογούμενο ή τον/τη σύζυγο.» (άρθρο 11§1 ν.4172/13)

«2 Τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις β', δ' και ε' της παραγράφου 1 δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη, εάν το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και εφόσον συνοικούν με τον φορολογούμενο. Τα φυσικά πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη, εάν το ετήσιο εισόδημά τους υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. » (άρθρο 11§2 ν.4172/13).

«3. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 2, δεν λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω κατηγορίες εισοδήματος:

α) διατροφή που καταβάλλεται στο ανήλικο τέκνο με δικαστική απόφαση ή με συμβολαιογραφική πράξη ή με ιδιωτικό έγγραφο,

β) εξωιδρυματικό επίδομα ή προνοιακά επιδόματα αναπηρίας που χορηγούνται από το κράτος.» (άρθρο 11§3 ν.4172/13)

«4. Το εισόδημα των ανήλικων τέκνων προστίθεται στα εισοδήματα και φορολογείται στο όνομα του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα και σε κάθε περίπτωση στο όνομα του συζύγου, ο οποίος θεωρείται κατ' αρχήν υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται για τις ακόλουθες κατηγορίες εισοδημάτων σχετικά με τα οποία το ανήλικο τέκνο υπέχει δική του φορολογική υποχρέωση:

α) το εισόδημα που αποκτά το ανήλικο από εργασιακή σχέση, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 12,

β) συντάξεις που περιήλθαν στο ανήλικο τέκνο, λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του. » (Άρθρο 11§4 ν. 4172/2013)

Κεφάλαιο 5

Γενικές διατάξεις ν.4172/13- ν.2238/94

Σύγκριση-Διαφορές-Αλλαγές

5.1 Σημαντικότερες Διαφορές Κατά Άρθρο Των Δύο Νομοθετημάτων

- Στο ν. 4172/2013 στο άρθρο 2 δίνονται οι κυριότεροι ορισμοί για τους σκοπούς του νέου Κ.Φ.Ε.. Αντίστοιχο άρθρο στον παλαιότερο ν. 2238/1994 δεν υπάρχει.
- Στο άρθρο 3 του ν. 4172/2013 ορίζεται πως ο φορολογικός κάτοικος Ελλάδος φορολογείται για το παγκόσμιο εισόδημα του στην ημεδαπή ενώ διευκρινίζεται ότι ο κάτοικος αλλοδαπής φορολογείται μόνο για το εισόδημα που αποκτά στην Ελλάδα σε συγκεκριμένο φορολογικό έτος.
- Στα άρθρα 4§1 και 2 του ν. 4172/2013 ορίζεται πότε ένα φυσικό πρόσωπο θεωρηται κάτοικος της χώρας.
- Στο άρθρο 7§2 του ν. 4172/2013 παρουσιάζονται οι νέες κατηγορίες εισοδημάτων του νέου Κ.Φ.Ε. οι οποίες εν αντιθέση με τις έξι κατηγορίες που προέβλεπε ο ν. 2238/1994 έχουν γίνει πλέον τέσσερις. Συγκεκριμένα:

Πίνακας 1
Κατηγορίες Εισοδημάτων

Άρθρο 7§2 ΚΦΕ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ:	Άρθρο 4 Ν. 2238/1994 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ:
ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ	-ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	-ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ -ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	-ΑΚΙΝΗΤΑ -ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ
ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ

(Σακέλλης Εμμανουήλ 2014 : 91)

Αλλάγή προκύπτει και από την ενοποίηση των πηγών Δ', Ζ' και Ε', (δηλαδή των εισοδημάτων από εμπορικές επιχειρήσεις, ελευθέρια επαγγέλματα και αγροτική εκμετάλλευση του ν.2238/1994) σε μια ενιαία κατηγορία υπό το χαρακτηρισμό εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Η **σημαντικότερη** όμως μεταβολή είναι η κατάργηση της ενιαίας φορολόγησης με μια κλίμακα για το σύνολο των εισοδημάτων και η φορολόγηση κάθε κατηγορίας εισοδήματος ξεχωριστά»

- Στο άρθρο 8§1 εισάγεται η έννοια του φορολογικού έτους και αντίστοιχα καταργείται η έννοια του οικονομικού έτους όπως αναφέρονταν στον παλαιότερο ν. 2238/1994. Στον νέο νόμο επισημαίνεται ότι το φορολογικό έτος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες σε αντίθεση με τον ν. 2238/1994 στο άρθρο 29 § 1 του οποίου σε κάποιες περιπτώσεις η διαχειριστική περίοδος επιτρεπόταν να υπερβεί τους δώδεκα μήνες(υπερδωδεκάμηνη χρήση).

Κεφάλαιο 6

Φορολογικοί Συντελεστές

ν.2238/94

6.1 Άρθρο 9 - Υπολογισμός Και Καταβολή Του Φόρου

«1. α) Το εισόδημα από μισθούς, συντάξεις και μισθούς με έκδοση τιμολογίου ή απόδειξης για παροχή υπηρεσιών υποβάλλεται σε φόρο σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
25.000	22 %	5.500	25.000	5.500
17.000	32 %	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42 %			

β) Το εισόδημα από ατομική επιχείρηση, εκτός της περίπτωσης γ' της παρούσας παραγράφου και ελευθέριο επάγγελμα, υποβάλλεται σε φόρο σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
50.000	26 %	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33 %			

Για νέες ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις ή νέους ελεύθερους επαγγελματίες με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1 ης Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) και μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ εισόδημα.

γ) Το εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση υποβάλλεται σε φόρο με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%). Ειδικά για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) για το δηλωθέν εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση εφαρμόζεται αυτοτελώς η κλίμακα μισθωτών - συνταξιούχων.

δ) Τα εισοδήματα από μισθώσεις ακινήτων, καθώς και τα εισοδήματα από κινητές αξίες, εκτός από τις περιπτώσεις που με την παρακράτηση φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, υποβάλλονται σε φορολόγηση βάσει της παρακάτω κλίμακας:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ
που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
12.000	10 %	1.200	12.000	1.200
Υπερβάλλον	33 %			

Το ακαθάριστο ποσό από ακίνητα υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμισι τοις εκατό (1,5%). Ειδικώς, ο συντελεστής του προηγούμενου εδαφίου αυξάνεται σε τρία τοις εκατό (3%), εφόσον η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα ή πρόκειται για επαγγελματική μίσθωση.» (Άρθρο 9 § 1 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4261/2014).

«2. Ο φόρος που προκύπτει με βάση την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων της παραγράφου 1 μειώνεται:

α) Για εισόδημα μέχρι και είκοσι μία χιλιάδες (21.000) ευρώ κατά δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ. Εφόσον ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ το ποσό μείωσης περιορίζεται στο ποσό του φόρου.

β) Για εισόδημα πάνω από είκοσι μία χιλιάδες (21.000) ευρώ το ποσό μείωσης της περίπτωσης α' περιορίζεται κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ. Προκειμένου να διατηρηθεί ακέραιο το ποσό της μείωσης του φόρου, ο φορολογούμενος απαιτείται να προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανόνων Απεικόνισης Συναλλαγών ή σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του ή τα τέκνα που τους βαρύνουν. Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του δηλούμενου και φορολογούμενου με την κλίμακα της παραγράφου αυτής ατομικού εισοδήματος. Το ποσό των αποδείξεων που προσκομίζεται δεν απαιτείται να υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες πεντακόσια (10.500) ευρώ. Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί γίνονται αποδεκτές μόνον εφόσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση, λογίζονται συνολικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζονται μεταξύ τους ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου αυτής ατομικό εισόδημα.

Στην περίπτωση που δεν προσκομίζεται το απαιτούμενο ποσό αποδείξεων αγορών, τότε ο φόρος προσαυξάνεται κατά τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου ποσού αποδείξεων, με ανώτατο όριο τις δέκα χιλιάδες πεντακόσια (10.500) ευρώ και του προσκομισθέντος ποσού αποδείξεων, η οποία πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 22%. Εξαιρούνται της υποχρέωσης προσκόμισης αποδείξεων οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του ΚΦΕ, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, σε ψυχιατρικά καταστήματα και οι φυλακισμένοι.» (Άρθρο 9§2 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4110/2013)

«3. Το ποσό του φόρου που προκύπτει σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 και την παράγραφο 2 μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για κάθε καταβαλλόμενη από τις ακόλουθες δαπάνες:

α) Των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρείες και υπερβαίνουν το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογούμενου εισοδήματος. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Ως έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θεωρούνται:

αα) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς και ιατρικά κέντρα όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους, ορθοδοντικούς, γναθοχειρουργούς για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική,

ββ) τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται για διαρκή κάλυψη ιατρικών αναγκών,

γγ) τα έξοδα για φαρμακευτική περίθαλψη γενικά,

δδ) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσοκόμο για την παροχή υπηρεσιών σε ασθενή κατά τη νοσηλεία του σε νοσοκομείο ή κλινική ή στο σπίτι,

εε) η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για την αγορά ή τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων, τα οποία είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού,

στ) τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων με ειδικές ανάγκες που παρουσιάζουν αναπηρία σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και άνω με βάση τη γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) ή της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε.), εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ, καθώς και η δαπάνη τους για δίδακτρα ή τροφεία που καταβάλλονται γι' αυτά τα τέκνα σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές ή θεραπευτήρια,

ζζ) ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, οι οποίες λειτουργούν νόμιμα.

Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 7, τα οποία συνοικούν με τον φορολογούμενο και παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω με βάση τη γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του ΚΕΠΑ Α.Σ.Υ.Ε. και έχουν αποκτήσει ετήσιο εισόδημα πάνω από έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ. Στην περίπτωση αυτή, εκπίπτει το ποσό των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που υπερβαίνει το συνολικό ετήσιο καθαρό πραγματικό, φορολογούμενο με τις γενικές διατάξεις ή με ειδικό τρόπο ή απαλλασσόμενο ή τεκμαρτό εισόδημα των προσώπων αυτών. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχες δαπάνες που αφορούν τα τέκνα που ορίζονται στο άρθρο 7 στην περίπτωση που καταβάλλονται από γονέα που δεν συνοικεί μαζί τους, λόγω διάζευξης με τον άλλο γονέα.

Το ποσό της κάθε δαπάνης της περίπτωσης αυτής, η οποία υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μειώνει το φόρο, μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση ή συμπληρωματική μέχρι τη λήξη της προθεσμίας.» (Άρθρο 9§3 περ.α' ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4141/2013).

γ) Των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς:

αα) τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα δημοτικά νοσοκομεία και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό,

ββ) τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά

νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το Ν. 1514/1985 (Α' 13) και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα,

γγ) τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Πολιτιστικοί σκοποί είναι, ιδίως, η καλλιέργεια, προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών.

Τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών της περίπτωσης γ' λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που πρέπει να ανοιχθεί για το σκοπό αυτόν σε πιστωτικό ίδρυμα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα. Το γραμμάτιο είσπραξης του πιστωτικού ιδρύματος που εκδίδεται πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή ή χορηγού και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς ή χορηγίας αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή ή χορηγού, κατά περίπτωση.» (Άρθρο 9§3 περ.γ' ν. 2238/1994 -κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4110/2013)

«4. Εξαιρητικά, το ποσό του φόρου που προκύπτει σύμφωνα με την παράγραφο 1 μειώνεται κατά διακόσια (200) ευρώ, για τον ίδιο φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφόσον:

α) Παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω με βάση τη γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) ή της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε.). Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

β) Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες, οι οποίοι με την ιδιότητα του αναπήρου παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ή αξιωματικοί οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας ή αξιωματικοί που εξαιτίας

πολεμικού τραύματος ή νοσήματος που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, βρίσκονται σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 1579/1950 (Α' 286) και του Ν.Δ. 330/1947 (Α' 84).

γ) Είναι θύματα πολέμου. Θύματα πολέμου κατά την έννοια του παρόντος είναι τα πρόσωπα που λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία. Με τα θύματα πολέμου εξομοιώνονται και τα πρόσωπα τα οποία ως μέλη οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών, οι οποίοι απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο, δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο.

δ) Παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1543/1985 (Α' 73) και 1863/1985 (Α' 204), όπως τροποποιήθηκαν με το Ν. 1976/1991 (Α' 184).» (Άρθρο 9§4 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4110/2013)

«11. Όσοι κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται οι κάτοικοι των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα Σ πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.» (Άρθρο 9§11 ν. 2238/1994 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4110/2013)

Κεφάλαιο 7

Φορολογικοί Συντελεστές

ν.4172/13

7.1 Άρθρο 15 - Φορολογικός Συντελεστής

Εισόδημα Από Μισθωτή Εργασία και Συντάξεις

«1. Το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Φορολογητέο Εισόδημα	Φορ. Συντελεστής
0-20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001- 40.000	37%
40.001-	45%

(Άρθρο 15§1 ν.4172/13 – κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4387/2016 & ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και μετά)

«2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται για το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν:

α) οι αξιωματικοί που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 15% και

β) το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετεί σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 10%.» (Άρθρο 15§2 ν.4172/13)

«3. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 14, φορολογείται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης.

Ο φόρος υπολογίζεται, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο αποζημίωσης (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής
<60.000	0%
60.000,01- 100.000	10%
100.000,01- 150.000	20%
>150.000	30%

(Άρθρο 15§3 ν.4172/13)

«4. Το ασφάλισμα που καταβάλλεται στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστήριων συνταξιοδοτικών συμβολαίων φορολογείται αυτοτελώς:

α) Με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κάθε περιοδικά καταβαλλόμενη παροχή.

β) Με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή μέχρι σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ και με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή κατά το μέρος που υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ.

Οι συντελεστές των ανωτέρω περιπτώσεων αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) σε περίπτωση είσπραξης από τον δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς. Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του, καθώς και κάθε καταβολή που γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου ή πτώχευσης του εργοδότη. » (άρθρο 15§4 ν.4172/13)

7.2 Άρθρο 29 - Φορολογικός Συντελεστής

Κέρδη Από Επιχειρηματική Δραστηριότητα

«1. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 29, αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από

μισθούς και συντάξεις. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16. Στην περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ, μαζί με εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα, υπολογίζεται η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 16 αλλά μόνον στο εισόδημα που αποκτάται από την αγροτική δραστηριότητα. Εφόσον, μαζί με τα εισοδήματα του προηγούμενου εδαφίου αποκτάται και εισόδημα από μισθωτή εργασία ή συντάξεις, η μείωση του φόρου θα είναι αυτή που αναλογεί στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις, καθώς και αγροτική δραστηριότητα. » (άρθρο 29§1 ν.4172/13)

«2. Για τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και έκαναν πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1 Ιανουαρίου 2013, ο φορολογικός συντελεστής για τα 3 πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) και γίνεται 13% εφόσον το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημά τους από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει 10.000 ευρώ. » (άρθρο 29§2 ω.4172/13)

«3. Τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται με συντελεστή 13% την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15. » (άρθρο 29§3 ν.4172/13). Ο φόρος που προκύπτει για το εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση μειώνεται κατά το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 16. Η μείωση φόρου υπολογίζεται μία φορά για το σύνολο των εισοδημάτων στην περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από διαφορετικές κατηγορίες εισοδήματος ενώ η μείωση θα είναι αναλογική στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται αποκλειστικά από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή και από ατομική αγροτική επιχείρηση. Τέλος η μείωση του φόρου του άρθρου 16 για τους ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα εφαρμόζεται μόνο για τους κατ' επάγγελμα αγρότες, αυτούς δηλαδή που το 50% και πάνω του εισοδήματός τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα. » (Άρθρο 29§3 ν. 4172/2013 - κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4389/2016 & ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και μετά)

«4. Το εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας της παραγράφου 4 του άρθρου 21 φορολογείται με συντελεστή τριάντα τρία τοις εκατό (33%).» (άρθρο 29§4 ν.4172/13)

«6. Τα κέρδη των φυσικών προσώπων και των ατομικών επιχειρήσεων που εμπίπτουν στην έννοια των πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως ορίζονται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προς την εταιρεία «Δ.Ε.Η. Α.Ε». ή άλλο προμηθευτή, μετά από την ένταξή τους στο «Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων μέχρι δέκα (10) Κw», κατόπιν απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 3468/2006 (Α' 8), απαλλάσσονται του φόρου. » (άρθρο 29§6 ν.4172/2013-κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν.4233/2013)

7.3 Άρθρο 40 - Φορολογικός Συντελεστής

Εισόδημα Από Κεφάλαιο

Τα μερίσματα, οι τόκοι, τα δικαιώματα και το εισόδημα από εκμεταλλευση ακίνητης περιουσίας αποτελούν με τον ν. 4172/13 εισόδημα από κεφάλαιο. Τα εισοδήματα φορολογούνται διακριτά και δεν αθροίζονται μεταξύ τους.

1. Τα μερίσματα φορολογούνται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).
2. Οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).
3. Τα δικαιώματα φορολογούνται με συντελεστή είκοσι (20%)
4. Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία φορολογείται αυτοτελώς, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία (ευρώ)	Συντελεστής %
0-12.000	15%
12.001 -35.000	35%
35.001-	45%

(Άρθρο 40§4 ν.4172/2013 κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν.4387/2016 & ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και μετά)

7.4 Άρθρο 43 - Φορολογικός Συντελεστής

Εισόδημα Από Υπεραξία Μεταβίβασης Κεφαλαίου

«Το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).» (άρθρο 43 ν.4172/13)

Κεφάλαιο 8

Σύγκριση Συντελεστών ν. 2238/1994 & ν.4172/13

8.1 Σύγκριση Φορολογικών Συντελεστών Των Δύο Νομοθετημάτων

Οι Φορολογικοί Συντελεστές όπως αυτοί εφαρμόστηκαν στην χρήση 2013 με τον ν. 2238/1994 και αυτοί που εφαρμόζονται από το φορολογικό έτος 2016 και έπειτα με τον ν. 4172/2013 σε κάθε κατηγορία εισοδήματος, συγκρίνονται κάτωθι :

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

4172/2013

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ & ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ	
Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχειρηματική Δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορ. Συντελεστής
0-20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001 -40.000	37%
40.001 -	45%

2238/1994

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ & ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ				
Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορ. Συντελεστής	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
25.000	22 %	5.500	25.000	5.500
17.000	32 %	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42 %			

Διατηρούνται οι φορολογικοί συντελεστές και τα κλιμάκια που εφαρμόζονται σε αποζημίωση που παρέχεται σε δικαιούχο λόγω διακοπής σχέσεως εργασίας, καθώς και οι φορολογικοί συντελεστές για τα εισοδήματα αξιωματικών και κατώτερου

πληρώματος που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και, τέλος, η διάταξη για τα εισοδήματα φορολογουμένων που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, μεταφέρθηκε από την § 1 του άρθρου 118 του ν. 2238/1994 και ίσχυε μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

4172/2013

2238/1994

ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	
Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχειρηματική Δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορ. Συντελεστής
0-20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001 -40.000	37%
40.001 -	45%

ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ				
Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορ. συντελεστής	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
50.000	26 %	13.000	50.000	13.000
Υπερβάλλον	33 %			

Ειδικά για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) για το δηλωθέν εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση εφαρμόζεται αυτοτελώς η κλίμακα μισθωτών - συνταξιούχων.

Γα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται αυτοτελώς με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15.

Στον ν. 4172/2013 άρθρο 29§4 ορίζεται φορολογικός συντελεστής 33% των εισοδημάτων από προσαύξηση περιουσίας της παραγράφου 4 του άρθρου 21,

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

4172/2013

2238/1994

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
Εισοδήματα από Μερίσματα	10%
Εισοδήματα από Τόκους	15%
Εισοδήματα από Δικαιώματα	20%
Εισοδήματα από ακίνητη περιουσία	
0-12.000	15%
12.001 -35.000	35%
35.001-	45%

ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ				
που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις				
Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορ. Συντελεστής	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
12.000	10 %	1.200	12.000	1.200
Υπερβάλλον	33 %			
<p>Το ακαθάριστο ποσό από ακίνητα υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμισι τοις εκατό (1,5%). Ειδικώς, ο συντελεστής του προηγούμενου εδαφίου αυξάνεται σε τρία τοις εκατό (3%), εφόσον η επιφάνεια κατοικίας υπερβαίνει τα τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα ή πρόκειται για επαγγελματική μίσθωση.</p>				

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

4172/2013

2238/1994

Άρθρο 43 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	Φορολογικός Συντελεστής
	15%

Άρθρο 13 Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από επιχειρήσεις ή επαγγέλματα	Φορολογικός Συντελεστής
Κέρδος από μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης ή εταιρικών μεριδίων	20%
Κέρδος από μεταβίβαση από επαχθή αιτία ατομικής επιχείρησης ή μεριδίου ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας από γονέα προς τέκνα ή από σύζυγο σε σύζυγο, λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος	-
Κέρδος από μεταβίβαση από επαχθή αιτία μεριδίου ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας από γονέα προς τέκνα ή από σύζυγο σε σύζυγο, λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος αλλά η ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία διαθέτει ακίνητο στα πάγια περιουσιακά της στοιχεία	η αντικειμενική αξία του ακινήτου, φορολογείται με συντελεστή 5% επί του ποσοστού του μεριδίου που μεταβιβάζεται.
Κέρδος από μεταβίβαση από επαχθή αιτία ατομικής επιχείρησης ή μεριδίου προσωπικής εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης από δικαιούχο με	5%

A' βαθμό συγγένειας	
Κέρδος από μεταβίβαση από επαχθή αιτία ατομικής επιχείρησης ή μεριδίου προσωπικής εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης από δικαιούχο με Β' βαθμό συγγένειας	10%
Κέρδος από μεταβίβαση δικαιωμάτων	20%
Εισόδημα ποσού που καταβάλλεται, πέρα από τα μισθώματα, από το μισθωτή προς τον εκμισθωτή, σε περίπτωση μίσθωσης ακινήτου	20%
Υπεραξία που προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών ημεδαπών & αλλοδαπών ανωνύμων εταιρειών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών & σε διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό	20%

Κεφάλαιο 9

Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις του ν.4172/13

9.1 Άρθρο 12 - Εισόδημα Από Μισθωτή Εργασία Και Συντάξεις

Στο άρθρο 12 του ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4254/2014) προσδιορίζεται το πότε ένα φυσικό πρόσωπο παρέχει μισθωτές υπηρεσίες αλλά και ποια εισοδήματα θεωρούνται μισθωτή εργασία και σύνταξη. Συγκεκριμένα το άρθρο 2 αναφέρει σε ποιες περιπτώσεις ένα φυσικό πρόσωπο παρέχει υπηρεσίες:

- α) στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας, σύμφωνα με το εργατικό δίκαιο,
- β) βάσει σύμβασης, προφορικής ή έγγραφης, με την οποία το φυσικό πρόσωπο αποκτά σχέση εξαρτημένης εργασίας με άλλο πρόσωπο, το οποίο έχει το δικαίωμα να ορίζει και να ελέγχει τον τρόπο, το χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών,
- γ) οι οποίες ρυθμίζονται από τη νομοθεσία περί μισθολογίου και ειδικών μισθολογίων των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου,
- δ) ως διευθυντής ή μέλος του ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας,
- ε) ως δικηγόρος έναντι πάγιας αντιμισθίας για την παροχή νομικών υπηρεσιών,
- στ) βάσει έγγραφων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεων έργου, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες τα οποία δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) ή, εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό εβδομήντα πέντε

τοις εκατό (75%) του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες και εφόσον οι ετήσιες επιχειρηματικές δαπάνες που εξέπιπταν, σύμφωνα με το άρθρο 22, δε υπερβαίνουν το ποσό των 9.250,00 ευρώ.

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από μισθωτή εργασία, σύμφωνα με μία από τις περιπτώσεις α' έως ε' του παρόντος άρθρου. (άρθρο 12§2 περ.α,β,γ,δ,ε, στ ν.4172/13)

Αντίστοιχα η παράγραφος του 3 του ανωτέρου άρθρου ορίζει τις περιπτώσεις εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις:

α) ημερομισθιο, μισθός, επίδομα αδείας, επίδομα ασθενείας, επίδομα εορτών, αποζημίωση μη λειφθείσας αδείας, αμοιβές, προμήθειες, επιμισθια και φιλοδωρήματα.

β)επιδόματα περιλαμβανομένων του επιδόματος κόστους διαβίωσης,του επιδόματος ενοικίου, της αποζημίωσης εξόδων φιλοξενίας ή ταξιδιού.

γ) αποζημίωση εξ'οδων στα οποία έχει υποβληθεί ο εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο του εργαζομένου

δ) παροχή οποιασδήποτε μορφής που λαμβάνει ο εργαζόμενος πριν την έναρξη της εργασιακής σχέσης

ε) αποζημιώσεις για την λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης

στ) συντάξεις που χορηγούνται από κύριο και επικουρικό φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης,καθώς και από επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.

ζ) το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικής παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων.

η)κάθε άλλη παροχή που εισπράττεται έναντι υφισταμένης παρελθούσης ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης.

9.2 Άρθρο 13 - Παροχές Σε Είδος

Οι παροχές σε είδος παρουσιάζονται στο άρθρο 13 του ν. 4172/2013, η παράγραφος 1 του οποίου αναφέρει << με την επιφύλαξη των διατάξεων των

παραγράφων 2,3,4 και 5 οποιεσδήποτε παροχές σε είδος που λαμβάνει ο εργαζόμενος ή συγγενικό του πρόσωπο αυτού, συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα του εφόσον η συνολική αξία των παροχών σε είδος υπερβαίνει, το ποσό των 300 € φορολογείται (Υπολογίζεται η αγοραία αξία).

Φορολογείται επίσης το εταιρικό όχημα που παραχωρείται σε εργαζόμενο ή εταίρο, υπολογιζόμενο σε ποσοστό 30% του κόστους απόκτησης του όπως αυτό έχει εγγραφή στα βιβλία του εργοδότη με την μορφή της απόσβεσης.

Φορολογείται και θεωρείται παροχή σε είδος το δάνειο προς εργαζόμενο ή εταίρο στην περίπτωση που υπάρχει εγγραφή σύμβαση ενώ η αποτίμηση τους γίνεται με βάση το ποσό της διαφοράς των τόκων που θα καταβάλλει ο εργαζόμενος. (Γκίνουλου Δημήτριος 2014: 46, 47)

Το κάθε μορφής δικαίωμα αποτελεί και αυτό παροχή σε είδος. Χρόνος φορολογίας λαμβάνεται ο χρόνος άσκησης δικαιώματος και ως τιμή λαμβάνεται η Τιμή κλεισίματος μετοχής στο χρηματιστήριο μειωμένη κατά την τιμή διάθεσης του δικαιώματος.

Αντίστοιχα με την παραχώρηση οχηματος και η αγοραία αξία παραχώρησης κατοικίας προσμετράται στον υπολογισμό του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος ενός εργαζομένου ή εταίρου μιας νομικής οντότητας. Η αξία αποτίμησης είναι είτε το πραγματικό μίσθωμα που καταβαλλει η επιχείρηση είτε το 3% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.

9.3 Άρθρο 14 - Απαλλαγές Εισοδήματος Από Μισθωτή Εργασία και Συντάξεις

Με το άρθρο 14 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4305/2014), στις παραγράφους 1,2 προσδιορίζονται οι εξαιρέσεις καθώς και οι απαλλαγές του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Ενδεικτικά αναφέρονται :

« α) η αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη.

β) η αποζημίωση για εξοδα κίνησης για υπηρεσιακούς λόγους

γ) το επίδομα αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών

δ) οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων οι οποίες επιβάλλονται με νόμο

ε)τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργοδότη για ιατρική και νοσοκομειακή καλυψη του υπαλλήλου.

στ) η εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου

ζ) η διατροφή που λαμβάνει ο/η δικαιούχος με δικαστική απόφαση

η) το εξωιδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες

θ) η σύνταξη των αναπήρων πολέμου

ι) οι μισθοι, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80%

κ) το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. εφόσον το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων δεν ξεπερνά τις δεκα χιλιάδες (10.000,00) ευρώ . (άρθρο 14§1 ν.4172/13)

9.4 Άρθρο 16 - Μείωση Φόρου Εισοδήματος

Στο άρθρο 16 του ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4387/2016)_ προβλέπεται μείωση φόρου κατά την εφαρμογή του άρθρου 15, για εισοδήματα που προκύπτουν από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Η μείωση που προβλεπεται φτάνει στο ποσό των

Α)1900 ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς τέκνα

Β)1950 ευρώ για το φορολογούμενο με ένα τέκνο

Γ)2000 ευρώ για το φορολογούμενο με δύο τέκνα

Δ)2100 ευρώ για το φορολογούμενο με τρία τέκνα και άνω

Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει τις εικοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα (10) ευρώ ανα χίλια (1000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος. Άνω του ποσού των διακοσίων τριάντα χιλιάδες ευρώ (230.000) δεν χορηγείται μείωση φόρου. (άρθρο 16 ν.4172/13)

9.5 Λοιπά Άρθρα Του Κεφαλαίου "Εισόδημα Από Μισθωτή Εργασία Και Συντάξεις"

Μειώσεις στον φόρο εισοδήματος πέραν αυτές του άρθρου 16 προβλέπονται στα άρθρα 17(κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 423/2013) ,18 και 19. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Άρθρο 17 του ν. 4172/2013

Παρέχεται πρόσθετη μείωση φόρου ποσού διακοσίων (200) ευρώ για το φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη του.

α) πρόσωπα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία βάσει γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανώτατης του Στρατού Υγειονομικής Υπηρεσίας (Α.Σ.Υ.Ε.) για την πιστοποίηση αναπηρίας. Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία,

β) ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες, οι οποίοι έχουν αποστρατευτεί ή/και αξιωματικοί, οι οποίοι υπέστησαν τραύμα ή νόσημα που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο,

γ) θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών που δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία, συμπεριλαμβανομένων μελών των οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας, τα οποία δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

δ) πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου. (Άρθρο 17 ν. 4172/13)

Άρθρο 18 §1 του ν. 4172/2013

1.Το ποσό του φόρου μειώνεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, εφόσον αυτά υπερβαίνουν το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του φορολογούμενου. Το ποσό της μείωσης ανεξαρτήτως του ποσού των εξόδων δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

Άρθρο 19 §1 του ν. 4172/2013

1.Το ποσό του φόρου μειώνεται κατά δέκα τοις εκατό (10%) επί των ποσών δωρεών προς τους φορείς που ορίζονται στην απόφαση της επόμενης παραγράφου, εφόσον οι δωρεές υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους το ποσό των εκατό (100) ευρώ. Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

Κεφάλαιο 10

Κέρδη από Επιχειρηματική Δραστηριότητα ν. 4172/2013

10.1 Άρθρο 21 - Κέρδη Από Επιχειρηματική Δραστηριότητα

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 21 ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4387/2016) δίνεται ο ορισμός του κέρδους ως το σύνολο των εσόδων από επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση επιχειρηματικών δαπανών, αποσβέσεων και προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 21 του ν. 4172/13 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4316/2014), ορίζεται η επιχειρηματική συναλλαγή, ως κάθε μεμονωμένη ή συμπτωματική πράξη με την οποία πραγματοποιείται συναλλαγή ή και η συστηματική διενέργεια πράξεων στην οικονομική αγορά με σκοπό την επίτευξη κέρδους. Κάθε τρεις ομοειδείς συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα εντός ενός εξαμήνου θεωρούνται συστηματική διενέργεια πράξεων. Σε περίπτωση συναλλαγών που αφορούν ακίνητα, η περίοδος του προηγούμενου εδαφίου είναι δύο (2) έτη» .

Πολύ σημαντική είναι η παράγραφος 4 στην οποία αναφέρεται ότι «Κάθε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή ή αιτία θεωρείται κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.» (άρθρο 21§4 ν.4172/13)

10.2 Άρθρο 22 - Εκπιπόμενες Επιχειρηματικές Δαπάνες

Εκπιπόμενες δαπάνες του άρθρου 22 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4223/2013) είναι αυτές που πραγματοποιούνται:

α) προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της

β) αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή και,

γ) εγγράφονται στα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της εταιρίας και, ταυτόχρονα, αποδεικνύονται με τα σχετικά οριζόμενα δικαιολογητικά.

Στον προηγούμενο ν. 2238/1994 στο άρθρο 31 γίνεται συγκεκριμένη αναφορά των εκπιπόμενων δαπανών σε αντίθεση με τον ισχύοντα ν. 4172/13 όπου παρατηρείται μια σχετική ασάφεια και αοριστεία ως προς ποιες είναι τελικά οι δαπάνες τις οποίες μπορεί να εκπέσει μια επιχειρηματική οντότητα.

10.3 Άρθρο 23 -Μη Εκπιπόμενες Επιχειρηματικές Δαπάνες

Σε αντίθεση με το προηγούμενο άρθρο στο άρθρο 23 του ν. 4172/2013 γίνεται απαρίθμηση των μη εκπιπόμενων δαπανών ως ακολούθως:

« α) τόκοι από δάνεια που λαμβάνει η επιχείρηση από τρίτους, εκτός από τα τραπεζικά δάνεια, διατραπεζικά δάνεια, καθώς και τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδουν ανώνυμες εταιρείες κατά το μέτρο που υπερβαίνουν τους τόκους που θα προέκυπταν εάν το επιτόκιο ήταν ίσο με το επιτόκιο των δανείων αλληλόχρεων λογαριασμών προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό αναφέρεται στο στατιστικό δελτίο οικονομικής συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος για την πλησιέστερη χρονική περίοδο πριν την ημερομηνία δανεισμού,

β) κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ, εφόσον η τμηματική ή ολική εξόφληση δεν έγινε με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής,

γ) οι μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές,

δ) προβλέψεις εκτός των οριζομένων στο άρθρο 26,

ε) πρόστιμα και ποινές, περιλαμβανομένων των προσαυξήσεων,

στ) η παροχή ή λήψη αμοιβών σε χρήμα ή είδος που συνιστούν ποινικό αδίκημα,

ζ) ο φόρος εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων του τέλους επιτηδεύματος και των έκτακτων εισφορών, που επιβάλλεται για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., καθώς και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που αναλογεί σε μη εκπιπτόμενες δαπάνες, εφόσον δεν είναι εκπεστέος ως Φ.Π.Α. εισροών,

η) το τεκμαρτό μίσθωμα της παραγράφου 2 του άρθρου 39 σε περίπτωση ιδιόχρησης κατά το μέτρο που υπερβαίνει το τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου,

θ) οι δαπάνες για την οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή πελατών ή εργαζομένων της κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης,

ι) οι δαπάνες για τη διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων, σίτισης και διαμονής φιλοξενούμενων προσώπων κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης,

ια) οι δαπάνες ψυχαγωγίας. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που η επιχειρηματική δραστηριότητα του φορολογούμενου έχει ως κύριο αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ψυχαγωγίας και οι δαπάνες αυτές πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής,

ιβ) προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες και

ιγ) το σύνολο των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος μη συνεργάσιμο ή που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65 του Κ.Φ.Ε. , εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίων

με σκοπό τη φοροαποφυγή ή τη φοροδιαφυγή. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν αποκλείει την έκπτωση των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., εφόσον υπάρχει η νομική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ελλάδας και αυτού του κράτους - μέλους.» (Άρθρο 23 ν. 4172/13)

Αντίστοιχα στον απερχόμενο ν. 2238/1994 στο άρθρο 31 § 1 καθορίζονταν το σύνολο των εκπιπτόμενων δαπανών όπως αυτά εξέπιπταν από τα ακαθάριστα έσοδα.

10.4 Άρθρο 27 - Μεταφορά Ζημιών

Το άρθρο 27 του ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4340/2015) πραγματεύεται την μεταφορά ζημιών.

Η παράγραφος 1 του ως άνω άρθρου ορίζει πως εάν το αποτέλεσμα των επιχειρηματικών κερδών είναι ζημιολόγο δίνεται η δυνατότητα μεταφοράς των ζημιών διαδοχικά στα επόμενα πέντε φορολογικά έτη προκειμένου να συμψηφιστεί με τυχόν επιχειρηματικά κέρδη. Σχετική διάταξη υπήρχε και στο εδάφιο β' άρθρο 4 §3 του ν. 2238/1994 με την σημαντική διαφορά ότι η ζημία από επιχειρηματική δραστηριότητα, βάσει του νέου Κ.Φ.Ε., συμψηφίζεται, μόνο , με κέρδη που θα προκύψουν αντίστοιχα από επιχειρηματική δραστηριότητα και όχι με συμψηφισμό άλλης πηγής εισοδηματος.

10.5 Άρθρο 28 - Εμμεση Μέθοδος Προσδιορισμού Κερδών

Η εισαγωγή του άρθρου 28 και των έμμεσων τεχνικών ελέγχου, διαμορφώνουν μια νέα φορολογική πραγματικότητα καθώς η φορολογική αρχή αξιοποιεί πλέον κάθε νέο στοιχείο και πληροφορία που συλλέγει κατά την διάρκεια του ελέγχου για να προσδιορίσει το φορολογητέο εισόδημα. Η παραπάνω μέθοδος ακολουθείται στις περιπτώσεις:

α) που δεν τηρούνται βιβλία ή τηρούνται βιβλία απλογραφικά αντί διπλογραφικά, δεν τηρούνται τα φορολογικά στοιχεία και τα λοιπα δικαιολογητικά έγγραφα.

β) όταν δεν διαφυλάσσονται ή δεν προσκομίζονται μετά από δύο τουλάχιστον προσκλησεις τακτικού φορολογικού ελέγχου τα τηρούμενα στοιχεία και τα φορολογικά στοιχεία.

Κεφάλαιο 11

Εναλλακτικός Τρόπος Υπολογισμού της Ελάχιστης Φορολογίας Ν. 4172/2013

11.1 Άρθρο 30 - Εναλλακτικός Τρόπος Υπολογισμού Της Ελάχιστης Φορολογίας

Ένα σημαντικό κεφάλαιο του ν.4172/13 είναι αυτό που αφορά τον υπολογισμό του εισοδήματος των φυσικών προσώπων με τεκμαρτό τρόπο.

Στο άρθρο 30 του ν. 4172/2013 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 1 ορίζεται πως στην περίπτωση που το τεκμαρτό εισόδημα του φυσικού προσώπου είναι υψηλότερο από το πραγματικό υποβάλλεται εναλλακτική ελάχιστη φορολογία.

Το τεκμαρτό εισόδημα, υπολογίζεται από το άθροισμα των δαπανών διαβίωσης του φορολογούμενου καθώς και των εξαρτώμενων μελών του σύμφωνα με τα άρθρα 31 έως και 34.

Βάσει της παραγράφου 3, το φυσικό πρόσωπο φορολογείται για το εισόδημα του όπως αυτό προκύπτει από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάριστων εσόδων. Στην περίπτωση όμως που υπάρχει διαφορά τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος αυτή προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα και φορολογείται βάσει των οριζόμενων στην παράγραφο 1 του άρθρου 34.

Τέλος στην τελευταία παράγραφο αριθμούνται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται ο εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας.

Στον ν.2238/94 υπάρχουν συναφείς διατάξεις με αυτές του άρθρου 30 του ν.4172/13 στα άρθρα 6,7,15 και 19.

11.2 Άρθρο 31-Αντικειμενικές Δαπάνες Και Υπηρεσίες

Το άρθρο 31 παράγραφος 1 του ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4305/2014) αναφέρει αναλυτικά τι λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος των φορολογούμενων. Η ως άνω διάταξη έχει ελάχιστες διαφορές με το άρθρο 16 του ν. 2238/1994. Ειδικότερα, λαμβάνεται υπόψη:

- Το τεκμαρτό εισόδημα κύριας κατοικίας.
- Το τεκμαρτό εισόδημα δευτερεύουσας κατοικίας
- Το τεκμαρτό εισόδημα Ι.Χ. αυτοκινήτων .
- Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία
- Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό.
- Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης
- Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα
- Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, δεξαμενής κολύμβησης .
- Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη για άγαμο φορολογούμενο ορίζεται σε 3.000€, και 5.000 € για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Παραθέτουμε έναν πίνακα για τον υπολογισμό του τεκμηρίου κύριας κατοικίας

Πίνακας 6

Αντικειμενική Δαπάνη της Κύριας Κατοικίας			
Επιφάνεια σε τ.μ.	Τιμή ζώνης μέχρι 2.799,00 €	Τιμή ζώνης από 2.800 έως 4.999 € (προσαύξηση 40%)	Τιμή ζώνης από 5.000 και πάνω (προσαύξηση 70%)
Τα πρώτα 80 τ.μ. κυρίων χώρων	40	56	68
Τα επόμενα από 81 μέχρι 120 τ.μ.	65	91	110,5
Τα επόμενα από	110	154	187

121 μέχρι 200 τ.μ.			
Τα επόμενα από 201 μέχρι 300 τ.μ.	200	280	340
Πάνω από 300 τ.μ.	400	560	680
Βοηθητικοί χώροι της κύριας κατοικίας	40	56	68
Σημείωση: Προκειμένου για μονοκατοικίες τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά 20%			

Πηγή: Σακέλλης Εμμανουήλ 2014 : 226

Στην περίπτωση λοιπόν που φορολογούμενος έχει στην κατοχή του κύρια κατοικία 125 τ.μ. το τεκμήριο αυτής υπολογίζεται ως εξής:

80 τ.μ. χ 40 ευρώ = 3.200,00 ευρώ

40 τ.μ. χ 65 ευρώ = 2.600,00 ευρώ

5 τ.μ. χ 110 ευρώ = 550,00 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ 6.350,00 ευρώ

11.3 Άρθρα 32,33,34 - Δαπάνες Απόκτησης Περιουσιακών Στοιχείων, Μη εφαρμογή των αντικειμενικών δαπανών, Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής.

Το άρθρο 32 του ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4305/2014) ονοματίζει τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και συγκεκριμένα την:

α. Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής,

αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Επίσης αγορά κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας δηλαδή με αξία άνω των δέκα χιλιάδων ευρώ.

β. Αγορά επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων

γ. Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης

δ. Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε

ε. Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ.

ζ. Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής

Σημειώνουμε ότι το ως άνω άρθρο 32 του ν. 4172/2013 επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν.2238/94 του προηγούμενου Κ.Φ.Ε..

Στο **άρθρο 33** του ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4330/2015) έχουμε στην ουσία αντιγραφή από τον ν. 2238/94 των περιπτώσεων μη εφαρμογής των αντικειμενικών δαπανών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων με σημαντική όμως διαφορά ότι τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους κατοίκους εξωτερικού με την προϋπόθεση πως δεν αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα.

Στο **άρθρο 34** παράγραφος 1 του ν.4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. 4330/2015) ορίζεται ότι εάν προκύπτει διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του, αυτή φορολογείται βάσει της πηγής από την οποία το εισόδημα αυτό προέρχεται.

Κεφάλαιο 12

Εισόδημα από Κεφάλαιο Ν. 4172/2013

12.1 Εισαγωγή - Σημείωση

Στο κεφάλαιο πέντε του ν.4172/13 ορίζεται η φορολογική αντιμετώπιση του εισοδήματος από Κεφάλαιο όταν αυτό αποκτάται από φυσικά πρόσωπα.

12.2 Άρθρο 35 - Εισόδημα Από Κεφάλαιο

Τα ειδη του εισοδηματος από κεφάλαιο που αποκτά ο υποχρεος σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν.4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. Ν.4223/2013) είναι το μέρισμα, ο τόκος, το δικαίωμα και η ακίνητη περιουσία. Σημειώνουμε ότι τα συγκεκριμένα εισοδήματα στον ν. 2238/1994 διαχωρίζονταν σε εισόδημα από ακίνητα και κινητές αξίες.

12.3 Άρθρο 36 - Μερίσματα

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 36 του ν. 4172/13 « ο όρος μερίσματα σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από μετοχές, ιδρυτικούς τίτλους, ή άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη τα οποία δεν αποτελούν απαιτήσεις από οφειλές (χρέη), καθώς και το εισόδημα από άλλα εταιρικά δικαιώματα, στα οποία περιλαμβάνονται τα μερίδια, οι μερίδες συμπεριλαμβανομένων των προμερισμάτων και μαθηματικών αποθεματικών, οι συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων, οι διανομές των κερδών από κάθε είδους νομικό

πρόσωπο ή νομική οντότητα, καθώς και κάθε άλλο συναφές διανεμόμενο ποσό.» (άρθρο 36§1 ν.4172/13)

12.4 Άρθρο 37 -Τόκοι

Στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου δίνεται ο ορισμός του «τόκου» ως «το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και είτε παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι, και ιδιαίτερα εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια, και κάθε είδους δανειακή σχέση, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων ωφελημάτων (premiums), των συμφωνιών επαναγοράς (repos/ reverse repos) και ανταμοιβών τα οποία απορρέουν από τίτλους, ομολογίες ή χρεόγραφα.» (άρθρο 37§1 ν.4172/13)

12.5 Άρθρο 38 -Δικαιώματα

Ο όρος "Δικαιώματα" σημαίνει το εισόδημα που αποκτάται ως αντάλλαγμα για την χρήση ή το δικαίωμα χρήσης των δικαιώματων πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογοτεχνικού, καλλιτεχνικού ή επιστημονικού έργου

Συγκρινόμενο με τις αντιστοιχες διατάξεις του ν. 2238/1994 το άρθρο 36 του ν. 4172/2013 δεν επιφέρει ουσιώδεις αλλαγές.

12.6 Άρθρο 39 - Εισόδημα Από Ακίνητη Περιουσία

Το άρθρο 39 ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. Ν.4346/2015) πραγματεύεται το εισόδημα από ακίνητη περιουσία.

Στην πρώτη παράγραφο αναφέρεται ότι εισόδημα από ακίνητη περιουσία είναι το εισόδημα σε χρημα ή σε είδος που προκύπτει από εκμίσθωση ή ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης ή ακινήτων όπως κάθε είδους κτηρίων, κατασκευών ή άλλου είδους εγκαταστάσεων, μεταλλείων, λατομείων, δασικών και αγροτικών εκτάσεων αλλά και χώρων για τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων.

Η ουσιαστική διαφορά στον νεότερο νόμο 4172/13 αναφορικά με το εισόδημα από ακίνητη περιουσία επήλθε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 4346/2015, η

οποία προβλέπει τις περιπτώσεις μισθωμάτων που δεν έχουν εισπραχθεί από τον δικαιούχο. Η παράγραφος αυτή, η οποία προστέθηκε στο άρθρο 39 ορίζει ότι για τον κάτοχο του ακινήτου δεν θα υπολογισθούν στο φορολογητέο του εισόδημα τα ανείσπρακτα ενοίκια εάν ως την προθεσμία υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος έχει εκδοθεί εις βάρος του μισθωτή διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης χρήσης μίσθιου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων ή έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων. Τα παραπάνω εφαρμόζονται αποκλειστικά αποκλειστικά για φυσικά πρόσωπα τα οποία αποκτούν εισοδήματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας.

Στον προγενέστερο ν. 2238/1994 στο άρθρο 4 παράγραφος 7 προβλέπονταν η διαδικασία της εκχώρησης ανείσπρακτων μισθωμάτων στο δημόσιο, ώστε να αποφύγει ο κάτοχος του ακινήτου την φορολόγηση του επί ανείσπρακτων εισοδημάτων. Η διαδικασία αυτή έπαψε να ισχύει από 01.01.2014.

Κεφάλαιο 13

Εισόδημα από Υπεραξία

Μεταβίβασης Κεφαλαίου Ν.

4172/2013

13.1 Άρθρο 41 - Μεταβίβαση Ακίνητης Περιουσίας

Το άρθρο 41 ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. Ν.4316/2014) πραγματεύεται την μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας.

Στο παρ. 1 του άρθρου 41 ορίζεται « κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης με επαχθή αιτία ακίνητης περιουσίας, ή ιδανικών μεριδίων αυτής ή εμπράγματος δικαιώματος επί ακίνητης περιουσίας, ή συμμετοχών που έλκουν πάνω από το 50% της αξίας τους άμεσα ή έμμεσα από ακίνητη περιουσία και δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. »

Στην δεύτερη παράγραφο του εν λόγω άρθρου δίνεται ο ορισμός της υπεραξίας , δηλαδή της διαφοράς μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που καταβάλλεται σε αυτόν αποπληθωρισμένη .

13.2 Άρθρο 42 - Μεταβίβαση Τίτλων

Το άρθρο 42 ν. 4172/2013 (κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν. Ν.4316/2014) πραγματεύεται την μεταβίβαση τίτλων.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 η υπεραξία που προκύπτει από την μεταβίβαση:

A. μετοχών

B. μεριδίων

Γ. κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων

Δ. παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων αλλά και η μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, εφόσον δεν υφίσταται επιχειρηματική δραστηριότητα.

13.3 Άρθρο 43 – Φορολογικός συντελεστής

Το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή δεκαπέντα τοις εκατό(15%).

Με τον νόμο 2238/1994 η υπεραξία που προέρχονταν από την μεταβίβαση μετοχών μεριδίων ή ολόκληρης επιχείρησης περιλαμβάνονταν στο άρθρο 13 §1 και φορολογούνταν αυτοτελώς με συντελεστή 20%.

Κεφάλαιο 14

Προκαταβολή Φόρου

Εισοδήματος από

Επιχειρηματική

Δραστηριότητα Ν.

4172/2013

14.1 Εισαγωγή - Σημείωση

Μια ακόμη πολύ σημαντική μεταβολή που επήλθε με τον νέο νόμο 4172/13 και συγκεκριμένα στο άρθρο 69§1 σε αντιστοιχία με το άρθρο 52§1 ν.2238/94, αφορά τις διατάξεις περί προκαταβολής φόρου για τα φυσικά πρόσωπα. Ορίζεται λοιπόν προκαταβολή ίση με το πενήντα πέντε τοις εκατό του φόρου που προκύπτει για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του φορολογούμενου. Σημαντικότετη διαφορά υπάρχει στο γεγονός πως προκαταβολή φόρου προβλέπεται πλέον μόνο για τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Επίσης με τον ν. 4336/2015 βεβαιώνεται, ποσό ίσο με το εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου, αντί ποσού ίσου με πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) όπως προβλέπονταν με τον ν. 2238/1994.

Κεφάλαιο 15

Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης

N. 3986/2011

15.1 Άρθρο 29 - Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης Στα Φυσικά Πρόσωπα

Η Ειδική Εισφορά Αλληλεγγυης νομοθετήθηκε για πρώτη φορά με το άρθρο 29 του ν. 3986/2011. Εισφορά, βάσει του συγκεκριμένου άρθρου επιβάλλεται στα φυσικά πρόσωπα το συνολικό ατομικό εισόδημα των οποίων, πραγματικό ή τεκμαρτό, υπερβαίνει της 12.000 ευρώ.

Μια σημαντική διαφορά που συντελέστηκε στο άρθρο 29 του ν. 3986/2011 , αφορά στους συντελεστές βάσει των οποίων υπολογίζεται το ποσό της εισφοράς ενώ αξίζει να σημειωθεί πως με την τελευταία τροποποίηση που συντελέστηκε το ποσοστό της εισφοράς υπολογίζετε εξ' ολοκλήρου στην κλίμακα του εισοδήματος που βρίσκεται το σχετικό προς επιβολή εισφορά εισοδημα και όχι κλιμακωτά όπως συνέβαινε με τον αρχικό ν.3986/11 κατά τον οποίο επιβληθηκε για πρώτη φορά η εισφορά αλληλεγγύης.

Πίνακας 7

Συνολικό Καθαρό Ατομικό Εισόδημα	Συντελεστές Ειδικής Εισφοράς (σε ισχύ έως 15/7/2015)
12.001 € έως 20.000 €	1 % επί ολόκληρου του ποσού
20.001 € έως 50.000 €	2 % επί ολόκληρου του ποσού
50.001 € έως 100.000 €	3 % επί ολόκληρου του ποσού
Από 100.001 € και άνω	4 % επί ολόκληρου του ποσού
<p>Για το συνολικό καθαρό εισόδημα, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 2, του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, των Βουλευτών, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, των Υπουργών, των Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειαρχών, των Ευρωβουλευτών, των Δημάρχων και των προσώπων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 56 του Συντάγματος, εφόσον οι πάσης φύσεως αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές τους είναι τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 3833/2010 (Α'40), η ειδική εισφορά αλληλεγγύης υπολογίζεται :</p>	5 % επί ολόκληρου του ποσού

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Συνολικό Καθαρό Ατομικό Εισόδημα	Συντελεστές Ειδικής Εισφοράς (σε ισχύ έως 01/01/2016)
12.001 € έως 20.000 €	2,2 %
20.001 € έως 30.000 €	5 %
30.001 € έως 40.000 €	6,5 %
40.001€ έως 65.000 €	7,5%
65.001,00 € έως 220.000,00	9%
Από 220.001,00 και άνω	10%

Κεφάλαιο 16

Εκκαθάριση Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων Με τον Ν. 4172/2013 και τον Ν. 2238/1994

16.1 Παραδείγματα Εκκαθάρισης Φόρου Εισοδημάτων Από Μισθωτή Εργασία Φυσικών Προσώπων για τις Χρήσεις 2012 και 2016

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα του υπόχρεου από μισθωτές υπηρεσίες	4.500,00 €
Αναλογούν φόρος: 0 €	

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα του υπόχρεου από μισθωτές υπηρεσίες	12.000,00 €
Αναλογούν φόρος : 700,00 €	

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα του υπόχρεου από μισθωτές υπηρεσίες	26.000,00 €
Εισόδημα της συζύγου από μισθωτές υπηρεσίες	16.000,00 €

Αναλογούν φόρος για τον υπόχρεο: 3.920,00 €
 Αναλογούν φόρος για την σύζυγο: 1.420,00 €
Συνολικός φόρος εισοδήματος: 5.340,00 €

Στην προκειμένη περίπτωση οι φορολογούμενοι θα επιβαρυνθούν και με την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του ν.3986/2011 καθώς τα εισοδήματά τους υπερβαίνουν το ποσό των 12.000,00 ευρώ. Οπότε

26.000,00 χ 2% = 520,00€

16.000,00 χ 1% = 160,00€

Το τελικό ποσό πληρωμής που θα προκύψει στο εκκαθαριστικό σημείωμα του οικονομικού έτους 2013 (χρηση 2012) είναι 5.960,00€

Τα αποτελέσματα των παραπάνω παραδειγμάτων προκύπτουν βάσει του άρθρου 9§1 ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011) και ισχύει:

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορ. Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5.000,00 €	0%	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €
7.000,00 €	10%	700,00 €	12.000,00 €	700,00 €
4.000,00 €	18%	720,00 €	16.000,00 €	1.420,00 €
10.000,00 €	25%	2.500,00 €	26.000,00 €	3.920,00 €
14.000,00 €	35%	4.900,00 €	40.000,00 €	8.820,00 €
20.000,00 €	38%	1.900,00 €	60.000,00 €	10.720,00 €

Το αποτέλεσμα του φόρου που θα προκύψει για τα ίδια εισοδήματα για την χρήση 01/01/2016 έως 31/12/20016 με βάση τον ν. 4172/13, με τις σχετικές τροποποιήσεις που έχουν επέλθει, στα παραπάνω τρία παραδείγματα είναι:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα του υπόχρεου από μισθωτές υπηρεσίες	4.500,00 €

Αναλογούν φόρος: 0 €

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα του υπόχρεου από μισθωτές υπηρεσίες	12.000,00 €
Αναλογούν φόρος : 740,00 €	

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα του υπόχρεου από μισθωτές υπηρεσίες	26.000,00 €
Εισόδημα της συζύγου από μισθωτές υπηρεσίες	16.000,00 €
Αναλογούν φόρος για τον υπόχρεο: 3.900,00 €	
Αναλογούν φόρος για την σύζυγο: 1.300,00 €	
Συνολικός φόρος : 5.200,00 €	

Στην προκειμένη περίπτωση οι φορολογούμενοι θα επιβαρυνθούν και με ειδική εισφορά αλληλεγγύης του ν.3986/2011 καθώς τα εισοδήματα τους υπερβαίνουν το ποσό των 12.000,00 ευρώ. Οπότε

20.000,00 χ 2,2% = 440,00€ και 6.000,00 χ 5% = 300,00€ Σύνολο 740,00€

16.000,00 χ 2,2% = 352,00€

Το τελικό ποσό πληρωμής που θα προκύψει στην Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου του φορολογικού έτους 2016 (χρηση 2016) είναι 6.292,00€

Τα παραπάνω αποτελέσματα των φόρων προκύπτουν βάσει του άρθρου 15 §1 ν.4172/2013 και ισχύει:

Φορολογητέο Εισόδημα (Ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
0-20.000,00	22%	4.400,00€	20.000,00 €	4.400,00€
20.000,01-30.000,00	29%	2.900,00€	30.000,00 €	7.300,00 €
30.001,00-40.000,00	37%	3.700,00 €	45.000,00 €	11.000,00 €
40.000,01<	45%			

Στις παραπάνω εκκαθαρίσεις έχει υπολογιστεί η μείωση του άρθρου 16 του ν.4172/13, του ποσού των χιλίων ενιακοσίων ευρώ (1.900,00 €) για εισοδήματα που δεν υπερβαίνουν το ποσό των εικοσι χιλιάδων ευρώ

(20.000,00€). Για εισοδήματα άνω των 20.000,0 το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα (10) ευρώ ανα χίλια (1000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος. Επισημαίνεται ότι η διάταξη περί προκαταβολής φόρου για τα φυσικά πρόσωπα όπως αυτή αναγράφονταν στο άρθρου 52 §1 ν.2238/94, με τον νέο Κ.Φ.Ε. δεν προβλέπεται παρά μόνο για τα φυσικά πρόσωπα εφόσον αυτά αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το πρώτο γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από τα τρία παραδείγματα μικρομεσαίων εισοδημάτων από μισθωτές υπηρεσίες είναι πως προκύπτει μεγαλύτερο ποσό φόρου με τον ισχύοντα νόμο 4172/13, εκτός βέβαια της περίπτωσης του ποσού των 4.500,00 ευρώ το οποίο και στις δυο περιπτώσεις δεν επιφέρει φόρο.

Στο εισόδημα των 12.000,00 ευρώ υπάρχει αύξηση στον φόρο της τάξης του 5% περίπου ενώ η αύξηση του τελικού φόρου στο δεύτερο παράδειγμα οφείλεται στην αύξημένη εισφορά αλληλεγγύης που προκύπτει με τους νέους συντελεστές που εφαρμόζονται από 01/01/2016 και όχι στον φόρο εισοδήματος αυτόν καθ' αυτόν, στον οποίο παρατηρείται μια ελάχιστη μείωση των 20 ευρώ στο εισόδημα του συζύγου και των 120 ευρώ στο εισόδημα της συζύγου.

Πρέπει βέβαια να τονιστεί πως ενώ στον ν.2238/1994 υπάρχει αφορολόγητο ποσό της τάξης των πέντε χιλιάδων ευρώ, στον νέο νόμο το φορολογικό πλεονέκτημα προκύπτει από τις μειώσεις του άρθρου 16. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ενώ ο φόρος στο δεύτερο παράδειγμα είναι μεγαλύτερος της εκκαθάρισης του ν.2238/94 το τελικό ποσό φόρου που προκύπτει είναι μικρότερο.

16.2 Παραδείγμα Εκκαθάρισης Φόρου Εισοδήματος Από Επιχειρηματική Δραστηριότητα Φυσικών Προσώπων για τις Χρήσεις 2012 και 2016

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υπόχρεου	50.000,00 €
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα συζύγου	20.000,00 €

Αναλογούν φόρος για τον υπόχρεο: 12.620,00 €

Προκαταβολή φόρου 12.620,00 * 55% = 6.941,00 €

Έκτακτη εισφορά 50.000,00 * 2% = 1.000,00

Συνολικός φόρος υπόχρεου 20.561,00 €

Αναλογούν φόρος για την σύζυγο : 2.420,00 €

Προκαταβολή φόρου συζύγου 2.420,00 * 55% = 1.331,00

Έκτακτη εισφορά 20.000,00 * 1% = 200,00

Συνολικός φόρος συζύγου 3.951,00 €

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΚΟΙΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ 25.012,00 €

Τα παραπάνω αποτελέσματα των φόρων προκύπτουν βάσει του άρθρου 9§1 ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011) και ισχύει:

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορ. Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5.000,00 €	0%	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €
7.000,00 €	10%	700,00 €	12.000,00 €	700,00 €
4.000,00 €	18%	720,00 €	16.000,00 €	1.420,00 €
10.000,00 €	25%	2.500,00 €	26.000,00 €	3.920,00 €
14.000,00 €	35%	4.900,00 €	40.000,00 €	8.820,00 €
10.000,00 €	38%	3.800,00 €	50.000,00 €	12.620,00 €

Το αποτέλεσμα του φόρου που θα προκύψει για τα ίδια εισοδήματα για την χρήση 01/01/2016 έως 31/12/2016 με βάση τον ν. 4172/13 είναι:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υπόχρεου	50.000,00 €
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα συζύγου	20.000,00 €
Αναλογούν φόρος για τον υπόχρεο: 15.500,00 €	
Προκαταβολή φόρου 15.500,00 * 100% = 15.500,00 €	
Έκτακτη εισφορά 8.000,00*2,2%=176,00€	10.000,00*5%=500,00€
10.000,00*6,5%=650,00€	10.000,00*7,6% = 750,00€
ΣΥΝΟΛΟ 2076,00€	
Συνολικός φόρος 33.076,00 €	

Αναλογούν φόρος για την σύζυγο : 4.400,00 €

Προκαταβολή φόρου 4.400,00 * 100% = 4.400,00

Έκτακτη εισφορά 8.000,00 * 2,2% = 176,00

Συνολικός φόρος 8.976,00€

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΚΟΙΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ 42.052,00€

Τα παραπάνω αποτελέσματα των φόρων προκύπτουν βάσει του άρθρου 29§1 ν.4172/13 και ισχύει:

Φορολογητέο Εισόδημα (Ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
0-20.000,00	22%	4.400,00€	20.000,00 €	4.400,00€
20.000,01-30.000,00	29%	2.900,00€	30.000,00 €	7.300,00 €
30.001,00-40.000,00	37%	3.700,00 €	40.000,00 €	11.000,00 €
40.000,01-50.000,00	45%	4.500,00€	50.000,00 €	15.500,00 €

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η συγκεκριμένη κατηγορία εισοδήματος πιθανόν να έχει υποστεί την μεγαλύτερη επιβάρυνση φόρου με την εφαρμογή του ν.4172/13. Όπως προκύπτει από το παραπάνω παράδειγμα υπάρχει αύξηση του φόρου σχεδόν κατά 50% στο εισόδημα του υπόχρεου, και άνω του 50% στο εισόδημα της συζύγου. Τα παραπάνω προκύπτουν τόσο από την φορολόγηση των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα από

το πρώτο ευρώ καθώς δεν υπάρχει πλέον αφορολόγητο ποσό εισοδήματος για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά και από το γεγονός της μη έκπτωσης του φόρου από τις μειώσεις του άρθρου 16 καθώς αυτές δεν εφαρμόζονται στην συγκεκριμένη κατηγορία εισοδήματος.

Σημαντικότερη επβάρυνση επέρχεται και από τον διπλασιασμό σχεδόν της προκαταβολής από 55% σε 100% με αποτέλεσμα στο παράδειγμα μας να ανέλθει από 6.941,00 ευρώ σε 15.500,00 ευρώ για τον υπόχρεο και από 1.331,00 ευρώ σε 4.400,00 ευρώ για την σύζυγο. Υπενθυμίζουμε πως προκαταβολή υπολογίζεται πλέον μόνο στα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τέλος και με τον προγενέστερο νόμο αλλά και με τον ν.4172/13 επιβάλλεται τέλος επιτηδεύματος σε όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες βάσει του άρθρου 31 §1 ν.3986/2011 περ.γ (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4110/2013). Συγκεκριμένα ισχύει ότι οι επιτηδευματίες και οι ασκούντες ελεύθερο επάγγελμα, εφόσον τηρούν βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ., υποχρεούνται σε καταβολή ετήσιου τέλους επιτηδεύματος, το οποίο ορίζεται όσον αφορά τις ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες, σε εξακόσια πενήντα (650) ευρώ ετησίως.

16.3 Παραδείγμα Εκκαθάρισης Φόρου Εισοδήματος Από Μισθωτή Εργασία και Επιχειρηματική Δραστηριότητα Φυσικών Προσώπων για τις Χρήσεις 2012 και 2016

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες υπόχρεου	20.000,00 €
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υπόχρεου	12.000,00 €
Αναλογούν φόρος για τον υπόχρεο : 6.020,00 €	
Προκαταβολή φόρου $6.020,00 * 55\% = 3.311,00$ €	
Έκτακτη εισφορά $32.000,00 * 2\% = 640,00$ €	
Τέλος επιτηδεύματος 600,00€	
Συνολικός φόρος 10.571,00 €	

Τα παραπάνω αποτελέσματα των φόρων προκύπτουν βάσει του άρθρου 9§1 ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011)

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορ. Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5.000,00 €	0%	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €
7.000,00 €	10%	700,00 €	12.000,00 €	700,00 €
4.000,00 €	18%	720,00 €	16.000,00 €	1.420,00 €
10.000,00 €	25%	2.500,00 €	26.000,00 €	3.920,00 €
14.000,00 €	35%	4.900,00 €	40.000,00 €	8.820,00 €
20.000,00 €	38%	1.900,00 €	60.000,00 €	10.720,00 €

Το αποτέλεσμα του φόρου που θα προκύψει για τα ίδια εισοδήματα για την χρήση 01/01/2016 εως 31/12/2016 με βάση τον ν. 4172/13 είναι:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες υπόχρεου	20.000,00 €
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υπόχρεου	12.000,00 €

Αναλογούν φόρος από μισθωτές υπηρεσίες για τον υπόχρεο : 2.500,00 €

Αναλογούν φόρος από επιχειρηματική δραστηριότητα για τον υπόχρεο : 2.640,00 €

Προκαταβολή φόρου από επιχειρηματική δραστηριότητα $2.640,00 * 100\% = 2.640,00€$

Έκτακτη εισφορά $8.000,00 * 2,2\% = 176,00 €$ $10.000,00 * 5\% = 500,00€$ και

$2.000,00 * 6,5\% = 130,00 €$ Σύνολο Έκτακτης Εισφοράς 806,00€

Τέλος επιτηδεύματος 600,00€

Συνολικός φόρος υπόχρεου 9.186,00€

Η παραπάνω εκκαθάριση υπολογίζεται με βάση τόσο το άρθρο 15 παρ.1 (μισθωτη εργασία) όσο και το άρθρο 29 παρ.1 (επιχειρηματική δραστηριότητα) του ν. 4172/13.

Για το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες έχει υπολογιστεί η μείωση του άρθρου 16 του ν.4172/13, του ποσού των δύο χιλιάδων εκατό ευρώ (1.900,00 €) για εισοδήματα που δεν υπερβαίνουν το ποσό των εικοσι χιλιάδων ευρώ (20.000,00 €)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στο συγκεκριμένο παράδειγμα ο φορολογούμενος αποκτά εισοδήματα τόσο από μισθωτές υπηρεσίες όσο και από επιχειρηματική δραστηριότητα. Με τον ν. 2238/94 τα εισοδήματα όλων των πηγών προστίθενται και φορολογούνται σε μια ενιαία κλίμακα, αντίθετα με τον ν.4172/13 στον οποίο υπάρχει ξεχωριστός συντελεστής φορολόγησης

για κάθε κατηγορία εισοδήματος. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο φόρος που προκύπτει με την δεύτερη εκκαθάριση (ν.4172/13) επιφέρει μικρότερο αποτέλεσμα καθώς ο φορολογούμενος τυχαίνει της μείωσης του φόρου του άρθρου 16 εξαιτίας της φορολογησης του με την κλίμακα των μισθωτών υπηρεσιών για το εισόδημα των μισθωτών υπηρεσιών. Αξίζει βεβαια να σημειωθεί πως το ποσό της εισφοράς αλληλεγγύης με το οποίο επιβαρύνεται ο υπόχρεος αυξάνεται και σε αυτό το παράδειγμα εξαιτίας των αυξημένων συντελεστών που εφαρμόζονται με την τελευταία τροποποίηση αυτών. Η φορολόγηση των συγκεκριμεων εισοδημάτων με τον ισχυιντα νόμο θα ήταν ακόμη ποιο ευνοική εάν δεν υπήρχε και η προκαταβολή του 100% του φόρου.

16.4 Παραδείγμα Εκκαθάρισης Φόρου Εισοδήματος Από Μισθωτή Εργασία και Φορολόγηση του Υπόχρεου με Βαση το Τεκμαρτο του Εισόδημα για τις Χρήσεις 2012 και 2016

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υπόχρεου	10.000,00 €
Λοιπές πληροφορίες	
-Ο υπόχρεος έχει στην κατοχή του κύρια κατοικία διαμέρισμα 100 τ.μ.	
-Ο υπόχρεος έχει στην κατοχή της δευτερεύουσα εξοχική κατοικία 60 τ.μ.	
-Ο υπόχρεος έχει στην κατοχή του αυτοκίνητο 3ετίας, 1800 κυβικά εκατοστά	

Καθως το πραγματικό εισόδημα του φορολογούμενου είναι μικρότερο των τεκμηρίων του, ο υπόχρεος θα φορολογηθεί με βάση το εισόδημα που προκύπτει από το συνολο αυτών. Για τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος διαβίωσης λαμβάνουμε υπόψη:

Α)ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Αρθρου 16§1 περ.α ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3986/2011), ισχύει:

Κλίμακα	Τετραγωνικά μέτρα	Ευρώ ανά τ.μ.	Σύνολο
---------	-------------------	---------------	--------

έως 80 τ.μ.	80 τ.μ.	40 €/τ.μ.	3.200,00 €
81 τ.μ. έως 120 τ.μ.	20 τ.μ.	65 €/τ.μ.	1.300,00 €

Οπότε το συνολικό τεκμήριο για την ά κατοικία είναι 4.500,00 €

Β) ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Με το άρθρο 16 §1 περ.β ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3842/2010), ορίζεται ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, μιάς ή περισσοτέρων ιδιοκατοικούμενων ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην ως άνω περίπτωση α δηλαδή της κύριας κατοικίας . Επομένως ισχύει:

Κλίμακα	Τετραγωνικά μέτρα	Ευρώ ανά τ.μ.	Σύνολο
έως 80 τ.μ.	60 τ.μ.	40 €/τ.μ.	2.400,00 €

Οπότε το τεκμήριο της δευτερεύουσας κατοικίας είναι $2.400,00/2 = 1.200,00$ €

Γ) ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ Ι.Χ.

Αρθρου 16§1 περ.γ ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3986/2011), ισχύει:

Κλίμακα	Αξία	Σύνολο
έως 1.200 κ.ε.	4.000 €	4.000,00 €
1.201 κ.ε. έως 2.000 κ.ε.	600 € ανά 100 κ.ε.	4.800,00 €

Συνολο τεκμηρίου επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. 8.800,00 €

Δ) ΕΤΗΣΙΟ ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση (άρθρο 16§1 περ.θ ν.2238/94 - όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3842/2010).

Προσδιορισμός Αντικειμενικής Δαπάνης Διαβίωσης

Αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοίκησης πρώτης κατοικίας	4.500,00 €
Αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοίκησης δευτερεύουσας κατοικίας	1.200,00 €
Αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου	8.800,00 €
Ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης	3.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	17.500,00 €

Ο φόρος που προκύπτει από την φορολόγηση του τεκμαρτού εισοδήματος του υπόχρεου είναι:

Αναλογούν φόρος υπόχρεου :	1.795,00€
Προκαταβολή φόρου υπόχρεου:	987,25€
Έκτακτη εισφορά 17.500,00*1%	175,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ	2.957,25€

Τα παραπάνω αποτελέσματα των φόρων προκύπτουν βάσει του άρθρου 9§1 ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011)

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορ. Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5.000,00 €	0%	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €
7.000,00 €	10%	700,00 €	12.000,00 €	700,00 €
4.000,00 €	18%	720,00 €	16.000,00 €	1.420,00 €
10.000,00 €	25%	2.500,00 €	26.000,00 €	3.920,00 €
14.000,00 €	35%	4.900,00 €	40.000,00 €	8.820,00 €

Το αποτέλεσμα του φόρου που θα προκύψει για τα ίδια εισοδήματα για την χρήση 01/01/2016 εως 31/12/2016 με βάση τον ν. 4172/13 είναι:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υπόχρεου	10.000,00 €
Λοιπές πληροφορίες	
-Ο υπόχρεος έχει στην κατοχή του κύρια κατοικία διαμέρισμα 100 τ.μ.	
-Ο υπόχρεος έχει στην κατοχή της δευτερεύουσα εξοχική κατοικία 60 τ.μ.	
-Ο υπόχρεος έχει στην κατοχή του αυτοκίνητο 3ετίας, 1800 κυβικά εκατοστά	

Όπως και με τον προγενέστερο νόμο έτσι και με τον ν.4172/13 ο υπόχρεος θα φορολογηθεί με βάση το τεκμαρτό εισόδημα καθώς αυτό είναι μεγαλύτερο από το πραγματικό του εισόδημα. Για τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος διαβίωσης λαμβάνουμε υπόψη:

Α)ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Άρθρο 31§1 περ.α ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4305/2014), ισχύει:

Κλίμακα	Τετραγωνικά μέτρα	Ευρώ ανά τ.μ.	Σύνολο
έως 80 τ.μ.	80 τ.μ.	40 €/τ.μ.	3.200,00 €

81 τ.μ. έως 120 τ.μ.	20 τ.μ.	65 €/τ.μ.	1.300,00 €
----------------------	---------	-----------	------------

Τεκμήριο ά κατοικίας 4.500,00 €

Β) ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Με το άρθρο 31§1 περ.β ν.4172/13 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3842/2010), ορίζεται ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, μιάς ή περισσοτέρων ιδιοκατοικουμένων ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην ως άνω περίπτωση α δηλαδή της κύριας κατοικίας . Επομένως ισχύει:

Επομένως, βάσει του άρθρου 31§1 περ.α ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4305/2014), ισχύει:

Κλίμακα	Τετραγωνικά μέτρα	Ευρώ ανά τ.μ.	Σύνολο
έως 80 τ.μ.	60 τ.μ.	40 €/τ.μ.	2.400,00 €

Οπότε το τεκμήριο της δευτερεύουσας κατοικίας είναι $2.400,00/2 = 1.200,00$ €

Γ) ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ Ι.Χ.

Με το άρθρο 31§1 περ.γ ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4254/2014), ισχύει:

Κλίμακα	Αξία	Σύνολο
έως 1.200 κ.ε.	4.000 €	4.000,00 €
1.201 κ.ε. έως 2.000 κ.ε.	600 € ανά 100 κ.ε.	4.800,00 €

Σύνολο τεκμηρίου επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. 8.800,00

Δ) ΕΤΗΣΙΟ ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Στο άρθρο 31§1 περ.θ ν.4172/2013, ορίζεται ότι η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση. Άρα

Προσδιορισμός Αντικειμενικής Δαπάνης Διαβίωσης

Αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοίκησης πρώτης κατοικίας	4.500,00 €
Αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοίκησης δευτερεύουσας κατοικίας	1.200,00 €

Αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου	8.800,00 €
Ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης	3.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	17.500,00 €

Με τον ν.4172/13 κάθε κατηγορία εισοδήματος φορολογείται ξεχωριστά. Στην προκειμένη περίπτωση επειδή η μοναδική πηγή εισοδήματος είναι από επιχειρηματική δραστηριότητα το τεκμαρτό εισόδημα του υπόχρεου θα φορολογηθεί με την αντιστοιχη κλίμακα. Με το συνολο του τεκμαρτου εισοδήματος θα υπολογισθεί και η εισφορά αλληλεγγύης.

Ο φόρος που προκύπτει από την φορολόγηση του τεκμαρτού εισοδήματος του υπόχρεου είναι:

Αναλογούν φόρος υπόχρεου :	3.850,00 €
Προκαταβολή φόρου	3.850,00 €
Έκτακτη εισφορά $5.500,00 * 2,2\%$	121,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΥ	7.821,00 €

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αύξηση που παρουσιάζει η εκκαθάριση με τον ισχύοντα νόμο 4172/13 στο ως άνω παράδειγμα είναι μεγαλύτερη του 160%. Υπάρχει αύξηση τόσο του κύριου φόρου εισοδήματος, η οποία φτάνει σχεδόν στο 100%, όσο και της προκαταβολής της οποίας η αύξηση ξεπερνά το εξωφρενικό 200%. Μικρότερο είναι μόνο το ποσό της εισφοράς αλληλεγγυής.

Η φορολόγηση με το τεκμαρτό εισόδημα είναι κάτι πολύ σύνηθες πλέον στην Ελληνική πραγματικότητα. Η κρίση στην Ελληνική οικονομία έχει ως αποτέλεσμα το ποσοστό των φορολογούμενων χωρίς πραγματικό εισόδημα από μισθωτή εργασία να μεγαλώνει συνεχώς, ενώ και τα αποτελέσματα που παρουσιάζουν οι επιχειρήσεις είναι είτε ζημιογόνα είτε με πολύ μικρό κέρδος με συνέπεια την φορολόγηση και των δύο κατηγοριών εισοδήματος με το τεκμαρτό εισόδημα που κατέχουν.

Ο συγκεκριμένος τρόπος φορολόγησης έχει επιφέρει μεγάλη επιβάρυνση στον φόρο των φυσικών προσώπων και τις μεγαλύτερες αντιδράσεις. Είναι τόσο μεγάλη η διαφορά του φόρου που προκύπτει κυρίως στο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, ελέω κυρίως της προκαταβολής, που οδηγεί τους ασκούντες ατομικό επάγγελμα στην διακοπή των εργασιών του.

16.5 Παραδείγμα Εκκαθάρισης Φόρου Εισοδήματος Από Εισόδημα από Ακίνητη Περιουσία για τις Χρήσεις 2012 και 2016

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Υπολογισμός Φορολογητέου Εισοδήματος του συζύγου

Εισόδημα από εκμίσθωση καταστήματος	10.000,00 €
Φορολογητέο εισόδημα	9.700,00 €

Το φορολογητέο εισόδημα είναι μειωμένο κατά 3% καθώς στο άρθρο 23§1 περ.α ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3842/2010) ισχύει ότι στο ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα εκπίπτει ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) για οικοδομές οι οποίες χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις.

Αναλογούν φόρος	470,00 €
Συμπληρωματικός φόρος	145,50 €
Προκαταβολή φόρου	258,50 €
ΣΥΝΟΛΟ	874,00 €

Τα παραπάνω αποτελέσματα των φόρων προκύπτουν βάσει του άρθρου 9§1 ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011)

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορ. Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5.000,00 €	0%	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €
7.000,00 €	10%	700,00 €	12.000,00 €	700,00 €
4.000,00 €	18%	720,00 €	16.000,00 €	1.420,00 €
10.000,00 €	25%	2.500,00 €	26.000,00 €	3.920,00 €
14.000,00 €	35%	4.900,00 €	40.000,00 €	8.820,00 €
20.000,00 €	38%	1.900,00 €	60.000,00 €	10.720,00 €

Επίσης στο άρθρο 9§7 ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011) ορίζεται ότι στο εισόδημα από ακίνητα, υποβάλλεται και συμπληρωματικός φόρος, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμισι τοις εκατό (1,5%)

Το αποτέλεσμα του φόρου που θα προκύψει για τα ίδια εισοδήματα για την χρήση 01/01/2016 εως 31/12/2016 με βάση τον ν. 4172/13 είναι:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 7^ο

Υπολογισμός Φορολογητέου Εισοδήματος του συζύγου

Εισόδημα από εκμίσθωση καταστήματος	10.000,00 €
Φορολογητέο εισόδημα	9.700,00 €
Αναλογούν φόρος	1.455,00 €

βάσει του άρθρου 40§4 ν.4172/2013, για το φορολογικό έτος 2016 ισχύει:

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
Έως 12.000,00 €	15%	1.800,00€	12.000,00 €	1.800,00 €

Σημειώνεται ότι στον ν. 4172/2013 δεν προβλέπεται πλέον συμπληρωματικός φόρος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σημαντική επιπλέον επιβάρυνση προκύπτει και από την φορολόγηση του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία με τον νέο νόμο 4172/13 η οποία ξεπερνά το 200% από 470,00 ευρώ σε 1.455,00 ευρώ. Η επιβάρυνση εμφανίζεται ακόμη μεγαλύτερη στην περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από ακίνητη περιουσία καθώς η κατάργηση του αφορολόγητου εισοδήματος του προγενέστερου νόμου και η φορολόγηση από το πρώτο ευρώ με ποσοστό 15% - στο πρώτο κλιμάκιο - οδηγεί σε αύξηση του ποσού του φόρου. Δεν υπολογίζεται προκαταβολή πλέον για εισόδημα από ακίνητη περιουσία ενώ έχει καταργηθεί και ο συμπληρωματικός φόρος. Όσο μεγαλύτερο είναι το εισόδημα από ακίνητη περιουσία τόσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά από τον φόρο που θα προέκυπτε με τον ν.2238/94 ειδικά στην περίπτωση που δεν υπάρχουν άλλα εισοδήματα.

16.6 Παραδείγμα Εκκαθάρισης Φόρου Εισοδήματος φορολογούμενου της ΣΤ' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης με πραγματικά δεδομένα της Χρήσης του 2012 και μεταφορά αυτών στην χρήση του 2016

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Φορολογητέο Εισόδημα από μισθωτή εργασία υπόχρεου	19.385,23 €
Φορολογητέο Εισόδημα από μισθωτή εργασία της συζύγου	28.876,98 €

Λοιπές πληροφορίες	
-Η σύζυγος ιδιοχρησιμοποιεί κύρια κατοικία διαμέρισμα 71 τ.μ.	
-Ο υπόχρεος και η σύζυγος έχουν στην κατοχή του αυτοκίνητο , 1586 κυβικών εκατοστών με πρώτο έτος κυκλοφορίας το 2007	
-Ο υπόχρεος και η σύζυγος έχουν στην κατοχή τους δευτερο αυτοκίνητο, 1248 κυβικών εκατοστών με πρώτο έτος κυκλοφορίας το 2011.	
-Έχουν δύο ανήλικα προστατευόμενα μέλη	
-Ιατρικά έξοδα του υπόχρεου	447,13€
-Ιατρικά έξοδα της συζύγου	75,00€
-Ασφάλιστρα ζωής του συζύγου	807,17€
-Ασφάλιστρα ζωής της συζύγου	347,07€
-Αποδείξεις	12.500,00€
-Τοκοχρεωλυτική δόση δανείου συζυ.	1.861,86€
-Παρακρατούμενος φόρος υπόχρεου	1.719,76€
-Παρακρατούμενος φόρος συζύγου	4.926,93€

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ

Προσδιορίζουμε την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης των δυο συζύγων για να δούμε με ποιο εισόδημα θα φορολογηθεί.

1.ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΑΡΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ

α) ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ Ι.Χ.

Με βάση το άρθρο 16§1 περ.γ ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3986/2011), ισχύει:

Ίμακα	Αξία	Σύνολο
έως 1.200 κ.ε.	4.000 €	4.000,00 €
1.201 κ.ε. έως 2.000 κ.ε.	600 € ανά 100 κ.ε.	4.800,00 €

-Τεκμήριο πρώτου επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. 6.400,00 €

Το τεκμήριο του πρώτου επιβατικού Ι.Χ. μειώνεται κατά 30% λόγω της παλαιότητας του οπότε μετά την μείωση $6.400 \times 30\% = 1920,00\text{€}$ το τεκμήριο ισούται με 4.480,00€

-Τεκμήριο δεύτερου επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. 4.000,00 €

Συνολο τεκμηρίων υπόχρεου $8.480,00/2 = 4.240,00 \text{ €}$

β) ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ

βάσει του άρθρου 16§1 περ. θ ν. 2238/1994 – όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3842/2010 - ισχύει ότι η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη για συζυγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση ορίζεται σε πέντε χιλιάδες (5.000,00) ευρώ δηλαδή 2.500,00 ευρώ έκαστος.

ΣΥΝΟΛΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΟΥ

Τεκμήριο επιβατικών αυτοκινήτων 4.240,00 €

Ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης 2.500,00 €

ΣΥΝΟΛΟ 6.740,00 €

2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΑΡΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΥΖΥΓΟΥ

α) ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Με βάση το άρθρο 16§1 περ.α ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3986/2011), ισχύει:

Κλίμακα	Τετραγωνικά	Ευρώ ανά τ.μ.	Σύνολο
---------	-------------	---------------	--------

	μέτρα		
έως 80 τ.μ.	80 τ.μ.	40 €/τ.μ.	3.200,00 €
81 τ.μ. έως 120 τ.μ.	20 τ.μ.	65 €/τ.μ.	1.300,00 €

Οπότε το συνολικό τεκμήριο για την ά κατοικία είναι $71\tau.μ.*40 = 2.840,00€$

β)ΕΠΙΒΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ Ι.Χ.

Με βάση το άρθρο 16§1 περ.γ ν.2238/94 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3986/2011), ισχύει:

Κλίμακα	Αξία	Σύνολο
έως 1.200 κ.ε.	4.000 €	4.000,00 €
1.201 κ.ε. έως 2.000 κ.ε.	600 € ανά 100 κ.ε.	4.800,00 €

-Τεκμηρίου πρώτου επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. 6.400,00 €

Το τεκμήριο του πρώτου επιβατικού Ι.Χ. μειώνεται κατά 30% λόγω της παλαιότητας του οπότε μετά την μείωση $6.400*30\% = 1920,00€$ το τελικό τεκμήριο ισούται με 4.480,00€

-Τεκμήριο δεύτερου επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. 4.000,00 €

Συνολο τεκμηρίων επιβατικών αυτοκινήτων συζύγου $8.480,00/2 = 4.240,00 €$

γ)ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ

βάσει του άρθρου 16§1 περ. θ ν. 2238/1994 – όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3842/2010 - ισχύει ότι η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη για συζυγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση ορίζεται σε πέντε χιλιάδες (5.000,00) ευρώ δηλαδή 2.500,00 ο καθένας.

ΣΥΝΟΛΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΣΥΖΥΓΟΥ

Τεκμήριο ά κατοικίας	2.840,00 €
Τεκμήριο επιβατικών αυτοκινήτων	4.240,00 €
Ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης	2.500,00 €
Τοκοχρεωλητική δόση δανείου	1.861,86 €
ΣΥΝΟΛΟ	11.441,86 €

Το πραγματικό εισόδημα και των δύο φορολογούμενων είναι μεγαλύτερου του τεκμαρτού οπότε θα φορολογηθούν με το πραγματικό

3.ΦΟΡΟΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ

Βάσει του άρθρου 9 § 1 του ν.2238/1994, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011 ισχύει:

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορ. Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5.000,00 €	0%	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €
7.000,00 €	10%	700,00 €	12.000,00 €	700,00 €
4.000,00 €	18%	720,00 €	16.000,00 €	1.420,00 €
10.000,00 €	25%	2.500,00 €	26.000,00 €	3.920,00 €
14.000,00 €	35%	4.900,00 €	40.000,00 €	8.820,00 €
20.000,00 €	38%	1.900,00 €	60.000,00 €	10.720,00 €

Το ποσό του πρώτου κλιμακίου αυξάνεται κατά 2.000,00 για κάθε τέκνο του υποχρεου

Φορολογητέο Εισόδημα	19.385,23€
Αναλογουν Φόρος	1.866,31€
Παρακρατηθέν Φόρος	- 1.719,76 €
Φόρος προς καταβολή	146,55 €

Βάσει του άρθρου 9§4 περ. η ν.2238/1994 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011) το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλιμακα του άρθρου 9§1 μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό κάθε καταβαλλόμενης δαπάνης και προκειμένου για ασφαλιστήρια ζωής, θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας που καταβάλει ο φορολογούμενος για την ασφάλιση του ίδιου της συζύγου και των τέκνων που τον βαραίνουν. Το ποσο υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζεται ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός.

Αντοίστικα βάσει του άρθρου 9§4 περ. α ν.2238/1994 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011) το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλιμακα του άρθρου 9§1 μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό κάθε καταβαλλόμενης δαπάνης και προκειμένου για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν.

Επίσης βάσει του άρθρου 9§1 περ. α όπως τροποποιήθηκε με τον 4124/2011 ισχύει ότι το κατά περίπτωση αφορολόγητο εφαμόζεται εφόσον ο φορολογούμενος προσκομισε αποδείξεις που έχουν εκδοθεί με τις διατάξεις του

Κ.Β.Σ. για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών. Το ποσό ορίζεται σε ποσοστό 25% του ατομικού εισοδήματος του φορολογούμενου.

Οπότε ο τελικός φόρος του υπόχρεου μετά και τις φοροαπαλλαγές που έχει είναι ως εξής

Φόρος προς καταβολή	146,55 €
Ωφέλεα ιατρικών δαπανών	- 44,74 €
Ωφέλεια ασφαλιστρων	- 46,38 €
Τελικός φόρος	55,43 €

Ο φορολογούμενος επιβαρύνεται και με εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29§3 του ν.3986/2011 ίση με $19.385,23 * 1\% = 193,85$ €

ΤΕΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ 55,43 € + 193,85 = 249,28 €

4. ΦΟΡΟΣ ΣΥΖΥΓΟΥ

Βάσει του άρθρου 9§1 του ν.2238/1994, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4024/2011 ισχύει:

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορ. Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
5.000,00 €	0%	0,00 €	5.000,00 €	0,00 €
7.000,00 €	10%	700,00 €	12.000,00 €	700,00 €
4.000,00 €	18%	720,00 €	16.000,00 €	1.420,00 €
10.000,00 €	25%	2.500,00 €	26.000,00 €	3.920,00 €
14.000,00 €	35%	4.900,00 €	40.000,00 €	8.820,00 €
20.000,00 €	38%	1.900,00 €	60.000,00 €	10.720,00 €

Φορολογητέο Εισοδημα 28.876,98 €

Αναλογουν Φόρος 4.926,94 €

Παρακρατηθέν Φόρος - 4.926,93 €

Ωφέλεια ιατρικω αποδείξεων - 7,50 €

Ωφέλεια ασφαλιστρων - 69,09 €

Έκατκτη Εισφορα $28876,98 * 2\% =$ 577,54 €

ΤΕΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ 500,95 €

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ 750,23 €

Μεταφέροντας στην χρήση του 2016 τα δεδομένα του ανωτέρου παραδείγματος θα προκύψουν τα εξής αποτελέσματα:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Εισοδήματα	
Φορολογητέο Εισόδημα από μισθωτή εργασία υπόχρεου	19.385,23 €
Φορολογητέο Εισόδημα από μισθωτή εργασία της συζύγου	28.876,98 €

Λοιπές πληροφορίες	
-Η σύζυγος ιδιοχρησιμοποιεί κύρια κατοικία διαμέρισμα 71 τ.μ.	
-Ο υπόχρεος και η συζυγος έχουν στην κατοχή του αυτοκίνητο , 1586 κυβικών εκατοστών με πρώτο έτος κυκλοφορίας το 2007	
-Ο υπόχρεος και η σύζυγος έχουν στην κατοχη τους δευτερο αυτοκίνητο, 1248 κυβικων εκατοστών με πρώτο έτος κυκλοφορίας το 2011.	
-Έχουν δύο ανήλικα προστατευόμενα μέλη	
-Ιατρικά έξοδα του υπόχρεου	447,13€
-Ιατρικά έξοδα της συζύγου	75,00€
-Ασφάλιστρα ζωής του συζύγου	807,17€
-Ασφάλιστρα ζωής της συζύγου	347,07€
-Αποδείξεις	12.500,00€
-Τοκοχρεωλυτικη δόση δανειου συζυ.	1.861,86€
-Παρακρατούμενος φόρος υπόχρεου	1.719,76€
-Παρακρατουμενος φόρος συζύγου	4.926,93€

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ

Για τον προσδιορισμό του τεκμαρτου εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του άρθρου 31§1 περ α, γ και θ και οι οποίες δεν έχουν διαφορές με αυτές του ν.2238/94. Ως εκ τούτου το τεκμαρτό εισόδημα του υπόχρεου ανέρχεται στις 6.740,00 ευρώ και αυτό της συζυγου του στις 11.441,86 ευρώ . Και στη περίπτωση αυτή ο φόρος θα προσδιορισθεί με βάση τα πραγματικά εισοδηματα των φορολογούμεων με βάση το άρθρο 15§1 κωδικοποιημένο σύμφωνα με τον ν.4387/2016 και σύμφωνα με τις ακόλουθες κλίμακες:

Φορολογητέο Εισόδημα	Φορ. Συντελεστής
0-20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001- 40.000	37%
40.001-	45%

1. ΦΟΡΟΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ

Φορολογητέο Εισόδημα	19.385,23 €
Αναλογουν Φόρος	4.264,75 €
Παρακρατηθέν Φόρος	-1.719,76 €
Μείωση άρθρου 16	-2.000,00 €
Έκτακτη Εισφορά	162,47 €

ΤΕΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ 544,99 + 162,47 = 707,46 €

2. ΦΟΡΟΣ ΣΥΖΥΓΟΥ

Φορολογητέο εισόδημα	28.876,98 €
Αναλογούν Φόρος	6.974,32 €
Παρακρατηθεν Φόρος	- 4.926,93 €
Μείωση άρθρου 16 (2.000,00 – 90,00)	- 1.910,00 €
Έκτακτη Εισφορά 8.000,00*2,2%	
8.876,98*5%	619,85 €

ΤΕΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ 137,39 + 619,85 = 757,24

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ 1.464,70 €

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μεταφέροντας τα εισοδήματα της χρήσης του 2012 σε αυτήν του 2016 παρατηρείται σημαντική αύξηση τόσο του φορου εισοδήματος όσο και της εισφοράς αλληλεγγύης για τα υψηλότερα εισοδήματα. Η διαφορά που προκύπτει στον φόρο είναι σημαντική καθώς στον υπόχρεο από τα 55,43 ευρώ ανέβηκε στα 544,99 ευρώ, ενώ στην συζυγο το αποτέλεσμα στην εκκαθάριση του 2012 ήταν πιστωτικό ο φόρος διαμορφώνεται πλέον στα 137,39 ευρώ. Διαφορά παρατηρείται και μάλιστα σημαντική στην εισφορά αλληλεγγύης των εισοδημάτων της συζύγου η οποία παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 30% εξαιτίας των υψηλότερων συντελεστων που εφαρμόζονται πλέον. Αντίθετα στον υπόχρεο παρατηρείται μια μικρη μείωση μια μικρη μείωση της εισφοράς καθώς παραμενει στο χαμηλοτερο κλιμακιο .

Αυξηση υπάρχει και στον αναλογούντα φόρο λογο της αλλαγης των φορολογικών συντελεστών ενώ η μείωσεις του άρθρου 16 αποσυνδέονται με την υποχρέωση προσκόμισεις αποδειξεων αγοράς αγαθων και λήψεις υπηρεσιών του Κ.Β.Σ.

Παρατηρούμε επίσης την κατάργηση των περισσοτέρων φοροαπαλλαγών. Τα καταβαλλόμενα ασφάλιστρα δεν τυχάνουν καμίας έκπτωσης στον φόρο ενώ οι ιατρικές δαπάνες θα πρέπει να υπερβαίνουν το 5% του εισοδήματος του φορολογουμενου για να υπολογισθει μείωση του φόρου κατά 10% επί των εξόδων αυτών (άρθρο 18§1 ν.4172/13) κάτι που στην προκειμένη περίπτωση δεν συμβαίνει. Τέλος δεν επιφέρουν καποιο φορολογικό όφελος μέσω αφορολογητου ποσού, όπως γινόταν με τον ν.2238/94, τα προστατευόμενα τέκνα παρά μονο αύξηση της μείωσης του φορου μεσω του άρθρου 16 αναλόγος του αριθμού αυτών.

Κεφάλαιο 17

Επίλογος

Συμπεράσματα -Προτάσεις

Η οικονομική κρίση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει ως αποτέλεσμα την ολοένα και μεγαλύτερη αλλαγή των φορολογικών νόμων και κανονων στο πλαίσιο της προσπάθειας της εκάστοτε κυβέρνησης να συμμορφωθεί στις υποδείξεις των δανειστών της, ώστε να οδηγηθεί η χώρα εκτός μνημονίων και κυρίως στην έξοδο από την ύφεση .η οποία αποδομεί τον κοινωνικό ιστό και δημιουργεί συνθήκες οικονομικής ασφυξίας σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Με την φορολογική μεταρρύθμιση που επιχειρήθηκε με τον νόμο 4172/2013, που αποτελεί το αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας, δεν διαπιστώνουμε μία συγκεκριμένη “συνταγή” που θα ωθήσει την οικονομία σε ρυθμούς ανάπτυξης. Αντίθετα παρατηρείται μία αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης των νοικοκυριων μέσω της αύξησης των φορολογικών συντελεστών και ταυτόχρονη μείωση των φοροαπαλλαγών που υπήρχαν. Τα παραπάνω οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στην περαιτέρω συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος και, επομένως, στην επιδείνωση παρά στην λύση του προβλήματος.

Σίγουρα πάντως ο νόμος 4172/2013 αποτελεί κάτι καινούριο και καινοτόμο, με θετικά και αρνητικά στοιχεία και με σημαντικές τροποποιήσεις στην φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, και την εισαγωγή νέων εννοιών και όρων .

Οι κυριότερες αλλαγές που επήλθαν στο φορολογικό πλαίσιο της χώρας με την ψήφιση και εφαρμογή του ν. 4172/2013:

- Ορίζονται τέσσερις κατηγορίες εισοδήματος και επανέρχεται η διακεκριμένη φορολογία ανά κατηγορία εισοδήματος.
- Αλλαγή φορολογικών συντελεστών με αυξητική τάση.
- Περιορισμός των εκπιπόμενων δαπανών.
- Κατάργηση του συμπληρωματικού φόρου στο ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα.

- Μείωση φόρου εισοδήματος για εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις
- Η ζημία από επιχειρηματική δραστηριότητα συμψηφίζεται μόνο με κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα και όχι με εισόδημα άλλης πηγής.
- Εισαγωγή έμμεσων τεχνικών ελέγχου.
- Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος, φορολογείται βάσει της πηγής από την οποία το εισόδημα αυτό προέρχεται.
- Μη φορολόγηση ανείσπρακτων εισοδημάτων από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας.
- Άυξηση της προκαταβολής φόρου στο 100% και μόνο για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Εν κατακλείδι το φορολογικό σύστημα ως βασικός άξονας της δημοσιονομικής πολιτικής θα πρέπει να αντιμετωπιστεί από την πολιτεία ως το κυριότερο μέσο το οποίο θα οδηγήσει την χώρα στον δρόμο τα ανάπτυξης. Οι δοκιμασμένες συνταγές με συνεχή αύξηση της φορολογίας τόσο των φυσικών όσο και των νομικών προσώπων την τελευταία επταετία δεν έχει οδηγήσει στα επιθυμητά αποτελέσματα οπότε μια γενναία μείωση των φορολογικών συντελεστών θα μπορούσε να αναστρέψει το κλίμα στην αγορά και να φέρει θετικά αποτελέσματα προς την ανάπτυξη αυτής.

Σημαντικό είναι επίσης να σταθεροποιηθεί το φορολογικό σύστημα και να απλοποιηθεί. Ο ν.4172/13 έχει μόλις τρία χρόνια ζωής και παρολα αυτά έχει υποστεί παμπολες τροποποιήσεις ενώ πολλά σημεία του είναι ακομη θολά και αδιευκρίνιστα. Στόχος θα πρέπει να είναι η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ του πολίτη και του κράτους ώστε να γνωρίζει ο τελευταίος και να προγραμματίζει τυχόν επενδυτικές κινήσεις χωρίς τον φόβο των συχνών μεταβολών και της αποσταθεροποιήσεις της αγοράς. Είναι βασικό λοιπόν στοιχείο η ύπαρξη σταθερού φορολογικού καθεστώτος επι σειρά ετών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Ελληνική

1. Γκίνογλου Δημήτριος (2014), Φορολογική Λογιστική Ι, Θεσσαλονίκη
2. Γκίνογλου Δημήτρης (2014), Φορολογική Λογιστική ΙΙ, Εκδοτικός Οίκος: Δ. Γκίνογλου, Θεσσαλονίκη
3. Καραγιάννης Δ. Ιωάννης, Καραγιάννη Δ. Αικατερίνη, Καραγιάννης Ι. Δημήτριος (2013), Φορολογικά Φοροτεχνικά - Υπολογισμός του Φόρου Εισοδήματος - Φορολογικές Δηλώσεις - Παραδείγματα Εφαρμογές στην Πράξη, 16η έκδοση, Θεσσαλονίκη
4. Κορομηλάς Α. Γιώργος (2013), Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν. 4172/2013 - Ανάλυση και Ερμηνεία, Εκδόσεις TAX ADVISORS Ε.Π.Ε., Αθήνα
5. Παύλου Χ., Γκούρλιας Ι. (2015), Φορολογική Δήλωση 2015 - Πρακτικός Οδηγός Συμπλήρωσης για Φυσικά Πρόσωπα, Εκδόσεις: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε.Ε., Θεσσαλονίκη
6. Σακέλλης Ι. Εμμανουήλ (2014), Ο Νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος & Φορολογία και Διάθεση Των Κερδών Και Αποθεματικών Των Εταιριών Της Χρήσης 2013, Εκδόσεις ΒΡΥΚΟΥΣ, Αθήνα
7. Σταματόπουλος Δημήτρης, Καραβοκύρης Αντώνης (2012), Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών & Νομικών Προσώπων - Πρακτικό Βοήθημα, Β' Έκδοση, Αθήνα
8. Σταματόπουλος Δημήτρης, Καραβοκύρης Αντώνης (2014), Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Ανάλυση-Ερμηνεία, Πρώτη Έκδοση, Αθήνα
9. Τότσης Ν. Χρήστος (2016), Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Νόμος 4172/2013, Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ, 47η έκδοση, Αθήνα
10. Φινοκαλιώτης Δ. Κωνσταντίνος (2005), Φορολογικό Δίκαιο, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Γ' Έκδοση, Αθήνα-Θεσσαλονίκη
11. Απόσπασμα από την Αιτιολογική Έκθεση επί του Άρθρου 3 του Ν. 4172/2013
12. Έκθεση Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Άρθρου 21 ν.4172/2013

13. Έκθεση Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Άρθρου 26 ν. 4172/2013

ΝΟΜΟΙ - ΠΟΛ

1. Ν. 4172/2013, Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν. 4046/2012, του Ν. 4093/2012 και του Ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις
2. Ν. 2238/1994, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
3. Ν. 1640/1919, Περί φορολογίας καθαρών προσόδων
4. Ν.Δ 3323/1955, Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων
5. Ν.Δ. 3843/1958, Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων
6. Π.Δ. 129/1989, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
7. Ν. 2065/1992, Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις.
8. Ν. 3986/2011, Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015
9. Ν. 4111/2013, Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του Ν. 4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έγκριση των Σχεδίων των Συμβάσεων Τροποποίησης της Κύριας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), με τίτλο «Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης», της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης Υποχρεώσεων ΣΙΤ» και της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Διευκόλυνση αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων», παροχή εξουσιοδοτήσεων για την υπογραφή των Συμβάσεων» και άλλες επείγουσες διατάξεις
10. Ν. 4755/1930, Περί τελών χαρτοσήμου.
11. Ν. 3877/2010, Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας.
12. ΠΟΛ 1042/26-01-2015, Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νέου Κ.Φ.Ε. (Ν.4172/2013), Αθήνα

13. ΠΟΛ 1102/12-07-2016, Διευκρινίσεις για θέματα που αφορούν την παράγραφο 4 του άρθρου 39 του Ν.4172/2013 περί «Ανείσπρακτων Εισοδημάτων από Εκμίσθωση Ακίνητης Περιουσίας», Αθήνα
14. ΠΟΛ 1099/09-04-2014, Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του Ν. 3986/11 «Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα», μετά την κατάργηση του Ν. 2238/94 και την έναρξη ισχύος του Ν. 4172/13, Αθήνα
15. ΠΟΛ 1041/06-04-2016, Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2015, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή, Αθήνα
16. ΠΟΛ 1060/26-03-2013, Έγκριση πινάκων γεωργικού εισοδήματος και ενοικίων γεωργικής γης για το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012), Αθήνα
17. ΠΟΛ 1050/25-02-2014, Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β', γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 Ν . 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. Α' 170) για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους εμμέσου προσδιορισμού, Αθήνα